

REFERAT Kommunalbestyrelsen d. 16-02-2023

Mødedato Torsdag d. 16. februar 2023 kl. 18:00

Mødested kommunalbestyrelsessalen, Landemærket 26, Rønne

Mødedeltagere Bjarne Hartung Kirkegaard, Torben Kofod Ager, Søren Schow, Stig Westermann, Sanne Friberg, Sabine Nicoline Lyngberg, René Danielsson, Niclas Fick, Morten Riis, Mikael Benzon, Mark Palmquist, Zille Thilde Vangsaa, Linda Kofoed Persson, Laura Kofod, Kirstine van Sabben, Karen Lynn Jacobsen, Jonna Nielsen, Jacob Trøst, Iben Busch, Helle Munk Ravnborg, Heidi Burgedahl, Claus Larsen-Jensen, Anne Jensen

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Medlemsforslag om bopælspligt.....	4
Medlemsforslag: Tværgående projekt for unge med overvægt.....	15
Orientering om magtanvendelser på voksenhandicapområdet 2022.....	20
Flytning af ukrainske elever til Hans Rømer Skolen.....	23
Sprogtrappen som lovpligtig sprogvurdering i 2 års alderen.....	27
Godkendelse af nye takster.....	29
Godkendelse af forslag til kulturelle formål på Kjøllegaard.....	31
Anlægsbevilling til renovering af atletikstadion i Rønne.....	34
Anlægsregnskab for renovering af havnekontoret på Svaneke Havn.....	36
Anlægsregnskab for etablering af pædagogiske læringsmiljøer og madskole på Paradisbakkeskolen	38
Anlægsregnskab for pædagogiske læringsmiljøer på skolerne og madskole - projektering.....	40
Anlægsregnskab for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Hans Rømer Skolen – byggeri.....	44
Budgetvejledning og proces for budget 2024.....	46
Bornholms Ældreråd - Vedtægtsændring.....	53
Orientering fra formanden.....	55
Lukket: Lukket sag: Anlægsbevilling til indretning af mødelokaler i Dams Gård til midlertidig brug	56
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til kabellægning af gadebelysning i Nexø i 2023.....	57
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til renovering af omklædnings- og badefaciliteter i Rønne I	58
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til renovering af boliger og ventilationsanlæg på Plejehjem	59
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til udskiftning af den resterende del af vinduerne på Ullasv	60
Lukket: Lukket punkt: Ophævelse af reservation til børnehus på Pileløkken i Allinge.....	61
Lukket: Lukket punkt: Fire nye brandkøretøjer og finansiering af merudgifter.....	62

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Fraværende

Linda Kofoed Persson, Helle Munk Ravnborg, Mark Palmquist, Stig Westermann.

Bemærkninger til dagsordenen

Michelle Weie deltog som suppleant for Linda Kofoed Persson.

Peter Andersen deltog som suppleant for Helle Munk Ravnborg.

Ralf Marcoux Skovgaard deltog som suppleant for Mark Palmquist.

Fridrik Adamsson deltog som suppleant for Stig Westermann.

René Danielsson stillede forslag om at pkt. 7 tages af dagsordenen og sendes til fornyet behandling i Natur-, Miljø- og Planudvalget.

For stemte 12: Liste A, Jonna Nielsen, liste O, liste V og liste W.

Imod stemte 11: Liste C, liste K og liste Ø.

Hverken for eller imod stemte ingen.

Pkt. 7 tages af dagsordenen.

Kirstine van Sabben viderebragte en tak for blomster fra Zille Thilde Vangsaa i anledning af hendes barsel.

Punkt 2: Medlemsforslag om bopælspligt

23/2024

Politisk sagsgang

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Laura Kofod, Liste Ø, har fremsendt medlemsforslag til behandling i kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Laura Kofod indstiller

- at medlemsforslaget godkendes, jf. sagsfremstillingen

Beslutning Kommunalbestyrelsen den 16-02-2023

René Danielsson stillede følgende ændringsforslag:

Dansk Folkeparti indstiller at:

A):

“At kommunalbestyrelsen godkender at det videre arbejde med bopælspligten forankres i EBBU, hvor man i første halvår 2023 vælger én by, som skal være udgangspunktet for det videre arbejde ift. afstemningsprocedure mv.

Proces mv. skal foreligge til kommunalbestyrelsens godkendelse ikke senere end udgangen af tredje kvartal, hvorfra at man kan igangsætte borgermøder, afstemning mv. inden jul 2023.

Forløbet evalueres ved udgangen af første kvartal 2024, hvorefter kommunalbestyrelsen beslutter en evt. ny videreførsel af proces, og eksekvering af første resultatet.

Alt mellemliggende jura skal afklares forud for første afstemning, hvorfor det ikke berøres yderligere her.”

Laura Kofod stillede følgende ændringsforslag til René Danielssons ændringsforslag:

A)

“At kommunalbestyrelsen godkender at det videre arbejde med bopælspligten forankres i EBBU, hvor man i første halvår 2023 vælger et antal byer, som skal være udgangspunktet for det videre arbejde ift. afstemningsprocedure mv.

Proces mv. skal foreligge til kommunalbestyrelsens godkendelse ikke senere end udgangen af tredje kvartal, hvorfra at man kan igangsætte borgermøder, afstemning mv. inden jul 2023.

Forløbet evalueres ved udgangen af første kvartal 2024, hvorefter kommunalbestyrelsen beslutter en evt. ny videreførsel af proces, og eksekvering af første resultatet.

Alt mellemliggende jura skal afklares forud for første afstemning, hvorfor det ikke berøres yderligere her.”

Laura Kofoed ændringsforslag til René Danielssons ændringsforslag blev sendt til afstemning.

For stemte 7: Liste Ø.

Imod stemte 16: Liste A, liste C, Jonna Nielsen, liste K, liste O, liste V og liste W.

Hverken for eller imod stemte ingen.

Ændringsforslaget til ændringsforslaget er faldet.

Rene Danielssons ændringsforslag blev sendt til afstemning.

For stemte 11: Liste O og liste Ø.

Imod stemte 12: Liste A, liste C, Jonna Nielsen, liste K, liste V og liste W

Hverken for eller imod stemte ingen.

Rene Danielssons ændringsforslag er faldet.

Laura Kofods medlemsforslag blev sendt til afstemning.

For stemte 7: Liste Ø.

Imod stemte 16: Liste A, liste C, Jonna Nielsen, liste K, liste O, liste V og liste W.

Hverken for eller imod stemte ingen.

Medlemsforslaget blev ikke godkendt.

Sagsfremstilling

1) Det foreslås, at kommunen igangsætter en høringsproces, der kan danne udgangspunkt for evt. at udvide bopælspligten til flere byer på Bornholm. En udvidelse af bopælspligten vil betyde, at der fremover ikke vil blive muligt at tildele fleksboligtilladelse til en helårsbolig i områder omfattet af bopælspligt; at helårsboliger, der allerede har fleksboligtilladelse, der følger ejeren, ved salg overgå til helårsbolig med bopælspligt. Helårsboliger, som har opnået flexboligtilladelse, der følger boligen, vil ikke blive berørt af en evt. udvidelse af bopælspligten.

- a) Det foreslås, at høringsprocessen igangsættes i de byer, hvor mindst ti borgere ytrer ønske at blive inkluderet i denne runde af stillingtagen til udvidelse af bopælspligten.
- b) Administrationen udarbejder en skabelon for, hvorledes en sådan høring kan gennemføres (e.g. lanceringsmøde, diskussionsmøde og en vejledende afstemning). Både fastboende og fleksboligejere skal indgå i høring og afstemning – dog med en separat opgørelse af afstemningsresultat. Afstemning vil foregå elektronisk, evt. med mulighed for afstemningshjælp i Borgerservice, således at også fleksboligejere, der ikke opholder sig på Bornholm og digitalt udfordrede borgere, har mulighed for at deltage. Afstemningerne er vejledende for kommunalbestyrelsens beslutning om udvidelse af bopælspligten
- c) Høringer og afstemninger, skal foretages over en kort periode, fx over en 2-3 måneders periode i første halvår af 2023. Offentliggørelse af afstemningsresultater sker samtidigt for alle byer, der er en del af processen.
- d) Det foreslås, at der i de byer, hvor det bliver besluttet at indføre bopælspligt, indføres en frit-lejde periode, hvor boligejere, der gennem det sidste år har brugt deres bolig som fleksbolig (og altså ikke har været folkeregistertilmeldt den pågældende bolig) uden at have søgt om fleksboligtilladelse, vil blive tilbudt at kunne gøre dette.
- e) Administrationen står for at arrangere ét borgermøde, der lancerer processen pr. by, der indgår i processen samt for afstemningsproceduren. Øvrige lokale debatter er op til borgerne selv at arrangere. Udgifter til borgermøder, afstemningsprocedure samt de nødvendige medarbejderressourcer finansieres med et kassetræk.
- 2) Det foreslås, at administrationsgrundlaget for fleksboligtilladelser ændres, således at der fremover alene udstedes fleksboligtilladelser, der følger ejeren.

Begrundelse:

Tanken om, at ens by bliver tømt for liv om vinteren, i hverdagene, er skræmmende. At købmanden eller dagligvarebutikken må lukke. At huspriserne stiger så meget, at familier med almindelige indtægter ikke har råd til at bo i mange af de bornholmske byer. Det er næppe den udvikling nogen ønsker for Bornholm. Desværre går udviklingen stærkt i den retning i flere bornholmske bysamfund. I Aarsdale er godt 40% af boligerne nu (2021) ubeboede. I 2018 var det knap 30%. I Sandvig er det over halvdelen af helårsboligerne, der er ubeboede. Også i byer som Rø, Rutsker og Listed går udviklingen mod stadig flere ubeboede huse hurtigt.

De seneste 10 år er antallet af boliger uden cpr-tilmelding steget med 684 boliger, mens antallet af beboede helårsboliger er faldet. Det er absurd i en situation, hvor Bornholm mangler boliger. Årsagen er klar: i 2013 blev reglerne for bopælspligt ændret, så det blev muligt at benytte boliger uden for byskiltene i otte byer som fleksboliger. Og det til trods for, at det jo på mange måder spænder ben for det fælles politiske mål, som har været gældende både for den forrige og den nuværende kommunalbestyrelse, nemlig at vi skal være flere bornholmere.

2018	Indbyggertal (2017)	Antal helårsboliger	Antal ubeboede helårsboliger	Ubeboede helårsboliger i %	Antal Ferienboliger
Rønne	13.694	5.039	37	0,7	59
Nexø	3.659	1.399	88	6	8
Aakirkeby	2.091	804	37	5	1
Hasle	1.637	677	88	13	45
Allinge	*1.440	527	60	11	112
Svaneker	1.029	494	62	13	63
Tejn	805	409	69	17	20
Gudhjem-Melsted	689	352	55	16	99
Nyker	687	283	10	4	0
Snogebæk	652	314	31	10	167
Klemensker	576	279	14	5	2
Sorhat-Muleby	505	232	10	9	33
Aarsdale	382	231	68	29	14
Østermarie	450	216	18	8	2
Sandvig	*vkl.	208	105	50	157
Lobbæk	308	135	12	9	0
Vestermarie	250	103	3	3	0
Østerlars	235	136	18	13	0
Pedersker	234	110	11	10	1
Listed	202	119	23	19	72
Balka	141	89	7	8	299
Nylars	209	77	2	3	0
Knudsker	193	51	2	4	0
Rø	161	80	19	24	0
Arnager	140	76	13	17	44
Årsballe	75	53	4	8	0
Vang	57	53	24	45	72
Rutsker	78	31	2	6	0
Olsker	56	28	1	4	2
BølsHAVN	19	18	6	33	46

2021	Indbyggertal (2021)	Antal helårsboliger	Antal ubeboede helårsboliger	Ubeboede i %	Antal Ferienboliger
Rønne	13.772	5.028	279	6	39
Nexø	3.689	1.385	57	4	2
Aakirkeby	2.095	813	30	4	1
Hasle	1.613	679	80	12	26
Allinge	1.188	562	54	10	117
Svaneker	1.087	492	77	16	60
Tejn	760	437	79	18	150
Gudhjem-Melsted	745	349	36	10	95
Nyker	683	292	6	2	1
Snogebæk	640	320	41	13	178
Klemensker	563	289	15	5	2
Sorhat-Muleby	477	238	16	7	36
Aarsdale	326	234	98	42	16
Østermarie	445	232	25	11	0
Sandvig	238	182	108	59	158
Lobbæk	294	153	14	9	0
Vestermarie	242	93	4	4	0
Østerlars	234	138	18	13	0
Pedersker	217	117	12	10	0
Listed	183	121	32	26	71
Balka	122	119	18	15	308
Nylars	191	86	6	7	0
Knudsker	191	76	5	7	0
Rø	139	81	27	33	0
Arnager	133	78	15	19	44
Årsballe	71	40	6	15	0
Vang	45	53	24	45	69
Rutsker	64	34	5	15	0
Olsker	58	29	1	3	2
BølsHAVN	21	18	7	39	47

Figur 1 Oversigt over antal boliger, beboede og ubeboede, i Bornholms byer. Kilde: EBBU-møde august 2022

Bornholm er ikke det eneste sted, hvor der tænkes på at genindføre bopælspligt. Også på Rømø i Tønder kommune og i Hvide Sande i Ringkøbing-Skjern kommune, er man lige nu i færd med at tage skridt til at indføre bopælspligt.

Høringsproces

Det er vigtigt, at der laves en proces, der sikrer lokal debat og gode muligheder for, at borgere og boligejere i de forskellige byer bliver hørt. Vi mener, høringsprocessen skal afsluttes med lokale afstemninger, hvor både beboere og boligejere kan stemme, så alle får en chance for at give deres mening til kende. Afstemningsresultatet skal gøres op både samlet og separat for de to grupper. Af hensyn til såvel borgere, der foretrækker fysisk afstemning, som fx fleksboligejere, der ikke opholder sig på Bornholm på afstemningstidspunktet, bør afstemning kunne ske både fysisk og digitalt, og således, at der kan afgives én stemme pr. helårsbolig.

Det bør bestræbes, at høringsperioden holdes kort, så der er hensyn til den usikkerhed, det måtte betyde på boligmarkedet kommer en hurtig afklaring på den fremtidige status for de forskellige byer, der indgår i processen.

Administration af fleksboligordningen

Mange af de ubeboede boliger har i dag fleksboligstatus, men langt fra alle ubeboede boliger har en fleksboligtilladelse, da det ikke nødvendigvis er alle, der ved, at det er noget, de skal søge om, da bopælspligten ikke håndhæves i områder, der ikke er omfattet af lokalplan 103. Ved indførelse af bopælspligt, foreslår vi derfor en 'frit-lejde' periode for boligejere, der bruger deres bolig som fleksbolig i god tro.

Administrationsgrundlaget for fleksboliger er aldrig vedtaget politisk. Frem til 2018 var praksis, at tilladelsen fulgte ejeren, det vil sige, at ved salg skal en ny ejer søge på ny, hvis denne fortsat ønsker at benytte boligen som fleksbolig. Siden 2018 er tilladelserne givet til boligen, det vil sige at fremtidige ejere ikke behøver søge igen. En genindførelse af bopælspligten vil betyde, at det ikke længere vil være muligt at opnå tilladelse til at bruge en helårsbolig til fleksbolig.

For dem, hvis bolig allerede har fleksboligstatus, der følger ejeren, så vil boligen ved salg overgå til helårsbolig igen. Ejere af helårsboliger, som har opnået flexboligtilladelse, der følger boligen, vil derimod ikke blive påvirket af udvidelse af bopælspligten.

Forventning til omfang af proces og finansiering

Det forventes at højst 15 byer vil ønske at indgå i en proces med drøftelse af udvidelse af bopælspligt. Administrationen sørger for afholdelse af borgermøde med lancering i alle byer, der indgår i processen. Administrationen er også ansvarlig for at afvikle en afstemningsproces i alle de byer, der indgår i processen. Udgifterne finansieres ved et kassetræk.

Økonomiske konsekvenser

Se under administrationens bemærkninger.

Administrationens bemærkninger

Generelle regler for medlemsforslag

Medlemmer af kommunalbestyrelsen kan stille medlemsforslag efter § 11, stk. 1 i kommunestyrelsesloven. § 11, stk. 1 lyder

Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen kan for denne indbringe ethvert spørgsmål om kommunens anliggender samt fremsætte forslag til beslutninger herom. Udvalgene og kommunalbestyrelsens formand skal meddele kommunalbestyrelsen de oplysninger, denne forlanger, og er - med de begrænsninger, som er fastsat i lovgivningen - i enhver henseende undergivet kommunalbestyrelsens beslutninger.

Borgmesteren skal sørge for at forslaget sættes på dagsorden til førstkommende kommunalbestyrelsesmøde, hvis der er givet en skriftlig anmodning inden for den gældende frist for indgivelse af dagsordensforslag til borgmesteren (senest 8 dage forud for et ordinært møde, jf. Forretningsorden for kommunalbestyrelsen § 4). Når et medlem har fået en sag optaget på kommunalbestyrelsens dagsorden, kan medlemmet ikke bestemme, hvordan sagen skal behandles af kommunalbestyrelsen.

En sag skal være således oplyst, at der foreligger et forsvarligt beslutningsgrundlag. Det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip (officialprincippet) indebærer, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at sørge for, at der foreligger det nødvendige oplysningsgrundlag, inden der skal træffes afgørelse i en sag. Spørgsmål om, hvorvidt der foreligger tilstrækkelige oplysninger i en sag, afgøres inden for vide rammer endeligt af kommunalbestyrelsen ved almindelig flertalsbeslutning. Det er således kommunalbestyrelsens beslutning, hvilke oplysninger og undersøgelser der skal fremskaffes til brug for behandlingen af en sag, jf. kommunestyrelseslovens § 8, stk. 4.

Administrationen anfører alene under administrative bemærkninger, hvorvidt et medlemsforslag vil være åbenbart ulovlige for kommunalbestyrelsen at beslutte. Da medlemsforslag således ikke realitetsbehandles, inden de sættes på kommunalbestyrelsens dagsorden, skal kommunalbestyrelsen derfor være særligt opmærksomme på om medlemsforslaget er tilstrækkeligt oplyst.

Kommunalbestyrelsen har en række handlemuligheder ved behandling af medlemsforslag, herunder at henvise sagen til behandling og/eller beslutning i et eller flere udvalg eller i administrationen, at behandling af sagen flyttes til et senere møde, at beslutte at sagen ikke skal behandles, at stemme om forslaget som det foreligger og at stille ændringsforslag og stemme om ændrings- og hovedforslag.

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter, at forslaget skal sendes til udvalgsbehandling, skal kommunalbestyrelsen samtidig beslutte

- om sagen skal besluttes i det udvalg, der har den umiddelbare forvaltning af området eller
- om kommunalbestyrelsen ønsker sagen til beslutning med de relevante udvalgsindstillinger.

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter at medlemsforslaget skal belyses yderligere i administrationen, vil sagen komme direkte på kommunalbestyrelsens dagsorden, når sagen er færdigbehandlet. Hvis sagen tages af dagsorden med henblik på yderligere oplysning, skal kommunalbestyrelse samtidig beslutte, hvad man ønsker belyst.

Når kommunalbestyrelsen beslutter, at medlemsforslaget skal forberedes til udvalgsbehandling eller yderligere oplysning i administrationen, mister forslaget karakter af medlemsforslag og skal behandles på lige fod med andre sager, som borgmesteren sammen med administrationen sætter på dagsordenen.

Medlemsforslaget

Indledning

Administrationen har aftalt med forslagsstilleren, at der skal udarbejdes en foreløbig vurdering af de omkostninger, som vil knytte sig til gennemførelsen af forslaget. Administrationen har herudover i denne sag ekstraordinært valgt at udarbejde nogle væsentlige juridiske og administrative bemærkninger til medlemsforslaget, som administrationen vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsen er oplyst om sagen forud for behandlingen af medlemsforslaget.

Administrationens bemærkninger er inddelt i 5 afsnit:

1. Generelle regler om medlemsforslag (ovenfor)
2. Fleksboliger (2.1) og frit lejde-ordning (2.2)
3. Afstemning (3.1) og høring (3.2)
4. Tidsestimat
5. Administrative ressourcer (5.1) og økonomiske konsekvenser (5.2)

2.1 Fleksboliger

Det fremgår af medlemsforslaget, at

2) Det foreslås, at administrationsgrundlaget for fleksboligtilladelser ændres, således at der fremover alene udstedes fleksboligtilladelser, der følger ejeren.

Uagtet at forslaget tilsigter at indskrænke kommende fleksboligejeres råderum, ved at flytte tilladelsen fra ejendommen til ejeren, indebærer den fremsendte formulering en indholdsmæssig udvidelse af den nuværende praksis.

Hvor regionskommunen aktuelt fastsætter i fleksboligtilladelsen til ejendommen, at tilladelsen bortfalder, når helårsanvendelsen genoptages, medfører medlemsforslaget i den nuværende udformning, at tilladelser fremadrettet giver mulighed for frit at veksle mellem en anvendelse som henholdsvis helårsbolig og fritidsbolig, uden at tilladelsen bortfalder, når helårsanvendelsen genoptages. De 8 typer af fleksboligtilladelser ses nedenfor i tabellen.

Oversigt over de 8 typer af fleksboligtilladelser. Kilde: <https://planinfo.dk/udlejning/fleksboligordningen>

Tilladelsen gives til	Er tilladelsen tidsbegrænset	Er der fri vekslen mellem helårs- og fritidsbolig	BRK's mulighed for at genindføre bopælspligt på ejendommen
1. Ejer	Ja	Ja	Der er mulighed for helårsbeboelse på ejendommen - efter tilladelsens udløb
2. Ejer	Ja	Nej	Der er mulighed for helårsbeboelse på ejendommen - efter tilladelsens udløb
3. Ejer	Nej	Ja	Der er mulighed for helårsbeboelse på ejendommen - når ejendommen sælges
4. Ejer	Nej	Nej	Der er mulighed for helårsbeboelse på ejendommen - når ejendommen sælges
5. Boligen	Ja	Ja	Der er mulighed for helårsbeboelse på ejendommen - efter tilladelsens udløb
6. Boligen	Ja	Nej	Der er mulighed for helårsbeboelse på ejendommen - efter tilladelsens udløb
7. Boligen	Nej	Ja	Boligen vil fremadrettet kunne bruges som fleksbolig uden BRK kan ændre dette
8. Boligen	Nej	Nej	Boligen kan frit tages i anvendelse til helårsbeboelse, men helårsbeboelse medfører at fleksbolig tilladelsen bortfalder. BRK kan ikke ændre en givet fleksboligtilladelse til et krav om helårsbeboelse.

Der er i medlemsforslaget ikke taget stilling til om det er model 3 eller 4, som ønskes gennemført.

Administrationen vurderer,

at det bør afklares, om det er model 3 eller 4, der skal gennemføres

at hvis kommunalbestyrelsen beslutter at godkende indstillingens punkt 2, vil en ændret praksis i tilladelser om fleksbolig, ikke kunne få retsvirkning, før der

- a) politisk er besluttet et administrationsgrundlag og
- b) før der har været en frit lejde-periode.

Administrationsgrundlaget skal sikre at kommunen ikke sætter skøn under regel, dvs. at kommunen skal træffe konkrete, individuelle afgørelser på baggrund af en række kriterier og at der skal være en mulighed for at lægge vægt på særlige forhold hos den enkelte ansøger.

2.2 Frit lejde-ordning

Administrationen forstår medlemsforslaget således, at

- den hidtidige praksis skal ændres med virkning fra en given dato, og fra denne dato skal det være muligt at ansøge om en fleksboligtilladelse efter den nuværende praksis, hvor en tilladelse følger ejendommen, i en frit lejde-periode
- kredsen af potentielle ansøgere til en fleksboligtilladelse efter den nuværende praksis i frit lejde-perioden skal begrænses til a) boligejere i de byer, hvor bopælspligten fremover skal håndhæves og b) som gennem det sidste år har brugt deres bolig som fleksbolig. Dvs. en dobbelt betingelse for at kunne søge i frit lejde-perioden.

En afgrænsning af hvilke typer af ejere der kan ansøge om fleksboligtilladelse efter den nuværende praksis i frit lejde-perioden, indebærer pr. definition en forskelsbehandling. Forskelsbehandling er i sig selv almindeligt forekommende, men i henhold til det forvaltningsretlige ligebehandlingsprincip skal offentlige myndigheder have en saglig grund til at forskelsbehandle.

Potentielle ansøgere i en frit lejde periode kan imidlertid være boligejere fra hele regionskommunen, der har en ejendom uden for den nugældende Lokalplan 103's geografiske område.

Administrationen vurderer,

at der ikke sagligt kan argumenteres for, at der er et planmæssigt behov for at være mere restriktiv i arealanvendelsen i de områder, der ikke påtænkes omfattet af et helårsbeboelseskrav, end i de områder, der netop ønskes omfattet af kravet om helårsbeboelse. Et frit-lejde krav må derfor gælde for alle potentielle ansøgere i hele regionskommunen.

at en skelnen inden for de områder, der fremadrettet skal omfattes af et lokalplankrav om helårsbeboelse, mellem ejere der ikke har brugt deres bolig som fleksbolig det seneste år og ejere, der har, ikke vil kunne begrundes sagligt ud fra planlægningsmæssige hensyn. Det er således ikke relevant for den fremtidige arealanvendelse, hvorvidt en ejer har anvendt sin bolig som fleksbolig de seneste 6, 12 eller 24 måneder. Dertil kommer, at det fra et retssikkerhedsmæssigt perspektiv forekommer betænkeligt, hvis der fastsættes et kriterie, der får virkning bagudrettet uden borgerne har haft kendskab til kriteriet og dermed ikke har kunnet indrette sig på eller agere i forhold til kriteriet.

I øvrigt vurderer administrationen

at resultatet af lokale afstemninger næppe vil være et planlægningsmæssigt relevant argument for at forskelsbehandle sammenlignelige områder.

3.1 Afstemning

Forslagsstillerne beskriver en proces, hvor administrationen skal planlægge og varetage afviklingen af en høringsfase i byer, hvor en gruppe borgere på minimum 10 personer, ønsker at afklare, om der er flertal for at genindføre håndhævelse af bopælspligt og krav om helårsbeboelse. Høringsprocesserne ønskes afsluttet med lokale afstemninger, der skal være vejledende for kommunalbestyrelsen. Både fastboende og fleksboligejere skal kunne afgive stemme.

Kommunalbestyrelsen kan i sager, der ikke angår myndighedsudøvelse, gennemføre vejledende folkeafstemninger i kommunen. Resultatet er alene vejledende for kommunalbestyrelsen og der kan både stemmes fysisk og digitalt. Det er ikke muligt at gennemføre en vejledende folkeafstemning i et afgrænset område eller med mulighed for at andre end borgere, der er bosiddende i Bornholms Regionskommune kan stemme.

En vejledende folkeafstemning vil således ikke imødekomme ønsket om at ejere af fleksboliger og helårsboliger uden fleksboligtilladelse i de udpegede afstemningsområder skal kunne stemme.

Administrationen har undersøgt om der er andre muligheder for at en gruppe af boligejere i et afgrænset område kan stemme. Der findes digitale platforme, hvor borgere ifm. høringer kan tilmelde sig med MitID, hvis de er interesseret i at deltage i debatter, høringer og afstemning ifm. lokale processer. Det svarer til, at man inviterer til et borgermøde, hvor det er de tilstedeværende deltagere, der afslutningsvis stemmer om et forslag. Det er således de, der er interesserede der får mulighed for at stemme. Der vil skulle laves relevante afgrænsninger i systemet, således at der til den enkelte afstemning kun gives adgang til de, der skal kunne stemme.

Det skal i øvrigt undersøges nærmere, om

- digital afstemning mest hensigtsmæssigt kan gennemføres via digitale platforme, som kommunen ikke har adgang til på nuværende tidspunkt eller om kommunen skal have en ekstern leverandør til at levere løsningen
- ejere af en ejendom på Bornholm, som ikke er bosiddende i kommunen overhovedet må deltage i afstemninger om forhold, der kan ændre retsstillingen for borgere, der er bosiddende i kommunen
- hvordan de byer, hvor processerne skal gennemføres, kan geografisk afgrænses. Når 10 borgere skal kunne anmode om at deres by skal deltage i en afklaringsproces, findes der ikke eksisterende afgrænsning af enheder, som f.eks. afstemningssteder, skoledistrikter e.l., der kan benyttes
- hvordan en ”by” defineres.

Afgrænsning af byerne bliver en af de store opgaver, inden processen vil kunne gå i gang. Kommunalbestyrelsen vil således skulle tage stilling til, afgrænsning af byer, herunder evt. klager over afgrænsningen samt hvor længe denne runde af stillingtagen til udvidelse af bopælspligten, som medlemsforslaget lægger op til, skal vare.

Alene en tilmeldingsfrist for indmelding af lokale ønsker om en afstemning om bopælspligt vil have indflydelse på, hvornår den mere formaliserede høringsproces kan sættes i gang.

3.2. Høring

Medlemsforslaget beskriver, at *Administrationen udarbejder en skabelon for, hvorledes en sådan høring kan gennemføres (e.g. lanceringsmøde, diskussionsmøde og en afstemning)*. Det skal afklares, om borgermøderne er politiske møder, hvor medlemmer af kommunalbestyrelsen lancerer temaet og indgår i en politisk debat eller mødernes formål er, at borgerne bliver oplyst om muligheder og risici ved udvidelse af kravet om helårsbeboelse samt om borgernes retsstilling gennem oplæg og svar på spørgsmål fra administrationen. Der kan også være tale om en kombination af de to mødetyper.

4. Tidsestimat

Medlemsforslaget lægger op til, at hele den samlede proces for op til 15 byer, der omfatter tilmelding fra byer, en høringsproces og afstemning, skal kunne gennemføres over en 2-3 måneders periode i første halvår af 2023. Dette med henblik på at reducere usikkerheden for de boligejere der risikerer at blive ramt af en ny retstilstand.

Der udestår imidlertid punkter der skal afklares, før processen kan gå i gang, herunder afgrænsning af afstemningsområderne, hvilken digital platform der vil kunne anvendes til afstemninger, beslutning om afstemningstemaer, udarbejdelse af administrationsgrundlag for fleksboliger m.v.

Derefter følger den politiske beslutningsproces, først om rammerne for projektets gennemførelse, herefter stillingtagen til lokale ønsker om håndhævelse af bopælspligten og senere udkast til ændring af temalokalplan for helårsbeboelse for de berørte områder. Før den politiske proces er tilendebragt, er der ikke skabt sikkerhed for boligejerne i de berørte områder.

På den baggrund vurderer administrationen, at processen vil tage ca. et år. Der er her ikke taget højde for, at lokalplansprocessen almindeligvis først iværksættes, når områderne, der skal være omfattet af lokalplanen, er fastlagt.

5.1 Administrative ressourcer

Administrationen har efter aftale med forslagsstilleren udarbejdet et foreløbigt estimat af udgifter til medarbejderressourcer i Center RIS til at gennemføre processen, herunder øget kontakt med fleksboligejere og behandling af ansøgninger om fleksboligtilladelser, planlægning og afholdelse af borgermøde, forberedelse og opfølgning herpå samt planlægning af afstemninger, herunder eksterne aftaler om IT-understøttelse samt udgifter til afholdelse af borgermøder og afstemninger.

Der skal herudover indregnes udgifter til ressourcer i Borgerservice, hvor borgere der ikke kan stemme digitalt skal kunne henvende sig og få hjælp. Igen vil belastningen afhænge af antallet af områder, der kommer i spil.

Borgerservice skønner at der skal anvendes 16 minutter pr. borger ved afstemning med digital stemmeafgivelse og identifikation med NemID/MitID, herunder oprettelse/vedligehold af NemID/MitID til nogle borgere, log in på borger pc + log in på afstemningsløsning, evt. kontrolspørgsmål til ikke digitale borgere, stemmeafgivelse og vejledning.

5.2 Økonomiske konsekvenser

Ressourceestimat - medlemsforslag vedr. bopælspligt og fleksboliger				
Aktivitet	Tidsforbrug i timer	Udgift timeforbrug	Øvrige udgifter	Udgifter i alt
Borgermøde*				
1. Annoncering af mødeafholdelse	10	3.050	10.000	13.050
2. Lokale booking og forplejning	5	1.525	5.000	6.525
3. Planlægning, forberedelse og udarbejdelse af indhold til borgermøde (inkl. præsentationsmateriale)	40	12.200	0	12.200
4. Afvikling af fysisk møde med 4 deltagere fra BRK administration (mødeledelse, paneldebat, beslutningsreferat af spørgsmål og svar, mv.)	20	6.100	0	6.100
5. Opsamling på borgermøde (herunder besvarelse af spørgsmål mv)	20	6.100	0	6.100
Håndtering af frit-lejde proces	37	7.400		7.400
Udgifter estimeret for at gennemføre processerne ét område				51.375
Øvrige udgifter estimeret uafhængigt af antal områder				
Proces - ny lokalplan**	1.110	338.550		338.550
Digital platform til lokale afstemninger***			55.462	55.462
Kommunikation, herunder hjemmesidetekst og pressemeddelelser	80	24.400		24.400
Afgrænsning af byer, der skal inkluderes i processen, herunder registrering af borgere vedr. inkludering af deres by	150	45.750		45.750
Tovholderfunktion	722	220.058		220.058
I alt	2.194	665.133	70.462	735.595

*Ressourcer er estimeret ud fra afholdelse af 1 borgermøde med 50 deltagere i et område med 300 indbyggere og skal skaleres op ift. antal områder. Hvis der i stedet for skal afholdes 6 borgermøder vil udgiften stige yderligere med 256.875 kr., så i alt udgiften er på 937.008 kr. Ved 15 borgermøder er udgiften i alt på 1.399.383 kr. Heri er der ikke taget højde for eventuelle "stordriftsfordele".

**Der er tale om rene arbejdstimer og de 7 måneder repræsenterer grundressourcetrækket til en lokalplanproces, hvor der forventes mange høringssvar og afholdelse af borgermøder samt en høj detaljeringsgrad i de bilag til temalokalplanen, som skal afgrænse hvert eneste nye planområde, hvor bopælspligten skal håndhæves. Dette sker ned på matrikelnummer niveau. Jo flere områder som ønsker at genindføre håndhævelse af bopælspligten, jo flere timer vil processen tage.

*** Faste og variable udgifter, beregnet ud fra 15 byer á 300 stemmeberettigede pr. stk.

Generelt: De gennemsnitlige timepriser er fastsat til hhv. 200 kr. og 305 kr.

Punkt 3: Medlemsforslag: Tværgående projekt for unge med overvægt

23/3885

Politisk sagsgang

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Å

Resumé

Sabine Nikoline Lyngberg, Liste O, har fremsendt medlemsforslag et tværgående projekt for unge med overvægt, jf. sagsfremstillingen.

Indstilling

Sabine Nikoline Lyngberg, Liste O, indstiller at

Å

a) Å Å Å Å Projektet godkendes

b) Å Å Å Å Administrationen fastlægger de sidste detaljer i forhold til opstartdato, fysioterapeut og opsøgende arbejde i forhold til mulige deltagere.

c) Å Å Å Å Å Projekter finansieres inden for center for sundheds egen ramme.

Beslutning Kommunalbestyrelsen den 16-02-2023

Sanne Friborg stillede følgende ændringsforslag til medlemsforslaget:

Å

1) Enhedslisten ønsker forslaget sendt til udvalgsbehandling i SSU, samt at det kvalificeres indholdsmæssigt og økonomisk, således at tiltaget flugter med den viden, center for Sundhed i øjeblikket allerede sidder inde med.

Å

For stemte 11: Jonna Nielsen, liste K, liste V og liste Å.

Imod stemte 12: Liste A, liste C, liste O og liste W.

Hverken for eller imod stemte ingen.

Å

Sanne Friborgs ændringsforslag et faldet.

Å

Iben Busch stillede følgende ændringsforslag til Sabine Nicoline Lyngbergs ændringsforslag:

Å

1) Kommunalbestyrelsen beslutter at administrationen skal kvalificere projektet, og tilsikre at forslaget ikke overstiger forventet udgiftsniveau, som tidligere beskrevet. Det er forslagsstillers ønske at man kigger mod Fitforkids eller lignende.

2) Det besluttes af det bliver en tværfaglig opgave, hvor BSU påtager sig opgaven ift. indhold og udbredelse, og SSU får ansvaret for koordinering og finansiering.

3) Af hensyn til budgetoverskridelser og det fremtidige budgetarbejde, skal arbejdet være færdigt ikke senere end udgangen af andet kvartal.

Der tilføjes

4) deltagernes mentale og fysiske trivsel vurderes før og efter projektet, med henblik på opfølgende evaluering af projektet

Å

For stemte 23: Liste A, liste C, liste Jonna Nielsen, liste K, liste O, liste V, liste W og liste X

Imod stemte ingen

Hverken for eller imod stemte ingen.

Å

Iben Buschs ændringsforslag er godkendt.

Å

Sagsfremstilling

Indledning

Fysisk og mental sundhed har været et vigtigt fokus punkt, specielt de seneste år i forbindelse af folkesundhedsstrategien. Derfor stille vi dette konkrete forslag til et projekt, som ligger godt i tråd med flere punkter fra denne strategi og som har særlig fokus på unge med overvægt og inaktive unge.

Å

Forslag til tværgående projekt for unge med overvægt samt inaktive unge, som følger af folkesundhedsstrategien.

Å

24 unge i forbindelse på 13 uger. 6 unge pr. hold fordelt på 4 forskellige lokaliteter (nord, øst, vest og midt Bornholm) i samarbejde med nogle lokale fitnesscentre. De 24 unge indstilles til forbindelse af lærere, sagsbehandlere eller andre nære kontakter der kender de unge samt deres familier. Aldersgruppen i dette projekt er rettet mod unge fra 7-10 klassetrin. Den snævreste aldersgruppe er et forslag på at de unge skal have lettere ved at danne sociale relationer der ville kunne styrke sig længere end de 13 uger.

Å

Samarbejde mellem:

Center for Sundhed og Forebyggelse, Center for Skole, Center for Natur, Miljø, og Fritid og samarbejde med lokal fitnesscenter (fx i Råsnø, Årkeby, Allinge, Nexø)

Å

Selve forbindelse:

Å

- Å Å Å Å Å Å Å Å Hver af de 24 unge starter med 1 times individuel samtale med deres fys.

Å

- Å Å Å Å Å Å Å Å Her efter har hvert hold 1,5 times opstarts møde med ryst sammen opgaver og intro til maskiner og øvelser med fys.

Å

- Å Å Å Å Å Å Å Å Hvert hold har 1 times træning 2 gange om ugen med fys.

Å

-Å Å Å Å Å Å Å Å Å Efter 4 uger og igen efter 8 bliver der holdt en halv times opsummering individuelt med hver deltager med fys.

Å

-Å Å Å Å Å Å Å Å Å Efter 13 uger nÅ¥r forlÅ, bet er slut holders der en times individuelt afslutningsmÅ, de og gode rÅ¥d til deres videre arbejde med fys.

Å

Fordele: BekÅ,mpner overvÅ,gt*, mere bevÅ,gelse*, bekÅ,mpner ensomhed

Å~konomiske konsekvenser

Forslagsstillerens beregning af de Å,konomiske konsekvenser. Data er ikke valideret.

Å

Fysioterapeut arbejdstimer fordeling:

Å

24 x 3 timer + 6 timers hold opstart, opfÅ,lgning, afslutningssamtaler = 78 timer

2 x 4 timers træning x 12 = 96 timer

2 x 4 timers kÅ,rrel og forberedelsestid x 12 = 96 timer

Å

I alt = 270 timer

Å

BelÅ,b: Samarbejde med det lokale fitnesscenter: ca. 3.500 kr. pr. måned x Å 3 = 10.500 kr.

1 fysioterapeut pÅ¥ deltid ca. 21 timer lÅ,n og kÅ,rrel forventet = 43.000 kr.

TrÅ,ningstrÅ,je 24 x 250 kr. = 6.000 kr.

Samlet forventet pris = 59.500 kr.

Å

UdgiftsbelÅ,bet finanseres af Center for Sundhed og Forebyggelse og forventes at kunne findes indenfor egen ramme.

Å

*punkt i folkesundhedsstrategien

Å

Administrative bemÅ,rkninger

Generelle regler for medlemsforslag

Medlemmer af kommunalbestyrelsen kan stille medlemsforslag efter Å§ 11, stk. 1 i kommunestyrelsesloven. Å§ 11, stk. 1 lyder

Å

Enhvert medlem af kommunalbestyrelsen kan for denne indbringe ethvert spÅ,rgsmÅ,Å, om kommunens anliggender samt fremsÅ,tte forslag til beslutninger herom. Udvalgene og kommunalbestyrelsens formand skal meddele

kommunalbestyrelsen de oplysninger, denne forlanger, og er - med de begrundelser, som er fastsat i lovgivningen - i enhver henseende undergivet kommunalbestyrelsens beslutninger.

Å

Borgmesteren skal sørge for at forslaget sættes på dagsorden til følgende kommende kommunalbestyrelsesmøde, hvis der er givet en skriftlig anmodning inden for den gældende frist for indgivelse af dagsordensforslag til borgmesteren (senest 8 dage forud for et ordinært møde, jf. Forretningsorden for kommunalbestyrelsen Å§ 4). Når et medlem har fået en sag optaget på kommunalbestyrelsens dagsorden, kan medlemmet ikke bestemme, hvordan sagen skal behandles af kommunalbestyrelsen.

Å

En sag skal være således oplyst, at der foreligger et forsvarligt beslutningsgrundlag. Det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip (officialprincippet) indebærer, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at sørge for, at der foreligger det nødvendige oplysningsgrundlag, inden der skal træffes afgørelse i en sag. Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger tilstrækkelige oplysninger i en sag, afgøres inden for vide rammer endeligt af kommunalbestyrelsen ved almindelig flertalsbeslutning. Det er således kommunalbestyrelsens beslutning, hvilke oplysninger og undersøgelser der skal fremskaffes til brug for behandlingen af en sag, jf. kommunestyrelseslovens Å§ 8, stk. 4.

Å

Administrationen anfører alene under administrative bemærkninger, hvorvidt et medlemsforslag vil være åbenbart ulovligt for kommunalbestyrelsen at beslutte. Da medlemsforslag således ikke realitetsbehandles, inden de sættes på kommunalbestyrelsens dagsorden, skal kommunalbestyrelsen derfor være særligt opmærksomme på om medlemsforslaget er tilstrækkeligt oplyst.

Å

Kommunalbestyrelsen har en række handlemuligheder ved behandling af medlemsforslag, herunder at henvise sagen til behandling og/eller beslutning i et eller flere udvalg eller i administrationen, at behandling af sagen flyttes til et senere møde, at beslutte at sagen ikke skal behandles, at stemme om forslaget som det foreligger og at stille ændringsforslag og stemme om ændrings- og hovedforslag.

Å

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter, at forslaget skal sendes til udvalgsbehandling, skal kommunalbestyrelsen samtidig beslutte

Å

- om sagen skal besluttes i det udvalg, der har den umiddelbare forvaltning af området eller
- om kommunalbestyrelsen ønsker sagen til beslutning med de relevante udvalgsindstillinger.

Å

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter at medlemsforslaget skal belyses yderligere i administrationen, vil sagen komme direkte på kommunalbestyrelsens dagsorden, når sagen er færdigbehandlet. Hvis sagen tages af dagsorden med henblik på yderligere oplysning, skal kommunalbestyrelse samtidig beslutte, hvad man ønsker belyst.

Å

Når kommunalbestyrelsen beslutter, at medlemsforslaget skal forberedes til udvalgsbehandling eller yderligere oplysning i administrationen, mister forslaget karakter af medlemsforslag og skal behandles på lige fod med andre sager, som borgmesteren sammen med administrationen sætter på dagsorden.

Å

Medlemsforslaget

Medlemsforslaget kan besluttes som det foreligger eller sendes til videre behandling.

Å

Økonomi

Administrationen skal gøre opmærksom på at det vil kræve en tillægsbevilling eller en omprioritering indenfor udvalgets ramme, hvis projektet skal gennemføres, da der ikke er afsat budget til dets gennemførelse.

Å

Udgiften til gennemførelse af projektet er forslagsstillerens overslag, som ikke er regnet efter af Center for Økonomi og Personale.

Å

Bemærkninger til forslaget faglige indhold

Set fra et forebyggelsesperspektiv såvel som fra et trivselsperspektiv, kan administrationen kun støtte forslagsstillerens ambition: At forsøge at forebygge overvægt, fysisk inaktivitet og ensomhed blandt børn og unge.

Å

Det er imidlertid ikke muligt for administrationen at finde evidens for effekten af det fremsatte forslag, hverken i Sundhedsstyrelsens såkaldte forebyggelsespakker - som rummer Sundhedsstyrelsens anbefalinger til kommunernes arbejde med sundhed - eller i anden forskning.

Å

Administrationen anbefaler således, at forslaget kvalificeres yderligere, hvis kommunalbestyrelsen beslutter at arbejde videre med det, herunder med inddragelse af relevante fagfolk såvel som "i det omfang det er muligt" med målgruppen.

Å

Punkt 4: Orientering om magtanvendelser på voksenhandicapområdet 2022

22/29954

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget orienteres

Kommunalbestyrelsen orienteres

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal årligt orienteres om antallet af magtanvendelser og andre indgreb i selvbestemmelsesretten jf. § 15 stk. 2 i 'Bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne [...]'.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- Sagen til orientering.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 30-01-2023

Orientering givet.

Beslutning Kommunalbestyrelsen den 16-02-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Center for Psykiatri og Handicap har i perioden 1. januar 2022 – 31. december 2022 modtaget i alt 44 indberetninger om magtanvendelser, fordelt på 34 borgere. Det er en samlet stigning på 7 antal indberetninger i forhold til 2021.

Der har i 2022 været indberettet følgende former for magtanvendelser:

- 2 x §124 c om afværge ødelæggelse
- 7 x §124 d om fastholdelse
- 22 x §128 om anvendelse af stofseler
- 8 x §128 b om tryghedsskabende velfærdsteknologi
- 3 x §128c om låsning og sikring af yderdøre og vinduer

- 2 x §136 a om fastholdelse i hygiejnesituationer

Ud af de 44 indberetninger vurderes det at der var lovhjemmel til alle, bortset fra én som omhandlede fastholdelse. Myndighed vurderede dog at den magtanvendelse som ikke var lovhjemlet, var foretaget med mindst mulig indvirken overfor borgeren, og med formålet at sikre omsorgsforpligtelsen overfor borgeren.

Myndighed havde efterfølgende kontakt til tilbuddet for at sikre læring af sagen, og deltog med oplæg om emnet på tilbuddets personalemøde.

Hvad er magtanvendelser?

Serviceovens regler om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten bygger på det enkelte menneskes ret til selv at bestemme – uanset om man har nedsat funktionsevne eller ej. Udgangspunktet er således beskyttelse af den personlige frihed.

I nogle situationer kan personalet være nødt til at gribe ind i retten til selv at bestemme af hensyn til borgerens værdighed, sociale tryk eller af hensyn til andre.

Hvis der gennemføres et indgreb, som borgeren ikke giver eller kan give sit samtykke til, er der tale om magt.

Magtanvendelse er kun en mulighed, hvis det viser sig umuligt at løse situationen med en socialpædagogisk indsats og andre mindre indgribende indsatser.

Balancegangen i det pædagogiske arbejde er, at respektere borgerens selvbestemmelse, samtidig med at varetage omsorgspligten, så borgeren ikke skader sig selv eller omgivelserne.

Alle magtanvendelser skal registreres og indsendes til myndighed. Magtanvendelser som der ikke er forhåndsgodkendte, indsendes tillige til det sociale tilsyn.

Praksis

I 2022 overgik registrering af magtanvendelser til at foregå i fagsystemet Cura. Overgangen betyder mere stringent registrering og journalisering af de registreringer der foregår i kommunens egne tilbud.

Det har også medført et øget fokus på magtanvendelser, idet overgangen til nyt fagsystem har krævet undervisning i systemet. Den mere tekniske del af undervisningen har naturligt affødt spørgsmål og læring om magtanvendelser på et overordnet plan.

Det er Center for Psykiatri og Handicaps oplevelse, at tilbuddene indenfor voksenhandicapområdet arbejder målrettet og fagligt funderet på at finde alternativer i løsningen af særlige pædagogiske problemfelter omkring borgerne. Det er også centerets oplevelse, at tilbuddene tager forpligtigelsen om at indberette- og ansøge om tilladelse til indgreb i selvbestemmelsen alvorligt.

Center for Psykiatri og Handicap vil i 2023 fortsat have fokus på at sikre, at lovgivningen omhandlende magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten på voksenområdet synliggøres og håndhæves. Viden om emnet kvalificeres gennem løbende temaundervisning på de enkelte tilbud- og i området generelt.

Bemærkning om flytning uden samtykke

Myndighedsafdelingen har ikke været opmærksom på, at magtanvendelse efter Serviceovens § 129 om flytning uden samtykke har skullet registreres til intern sagsbehandler for magtanvendelser. Denne opmærksomhed er kommet ultimo 2022.

Der forventes derfor en øgning i tallene for flytning uden samtykke jf. § 129.

Sagen sendes til orientering i Handicaprådet

Økonomiske konsekvenser

Bilag

Opgørelse over brug af magt 2022

Punkt 5: Flytning af ukrainske elever til Hans Rømer Skolen

23/503

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I forbindelse med budgetforliget for 2023 besluttede forligspartierne (Enhedslisten, Socialdemokratiet og Venstre), at de ukrainske elever, der har fået midlertidig opholdstilladelse efter særloven og som følger undervisningen i modtageklasserne på Paradisbakkeskolen, skal flyttes fra Paradisbakkeskolen til Hans Rømer Skolen. Udmøntningen af budgetbeslutningen forelægges hermed til politisk behandling.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at

- Oprettelse af særlige modtagerklasser (model 2 i sagsfremstillingen) på Hans Rømer Skolen jf. sagsfremstillingen sendes i høring i de berørte skolebestyrelser samt til kommentering i CenterMED Skole

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 31-01-2023

Anbefales. Sabine Nicoline Lyngberg kan ikke medvirke.

Beslutning Kommunalbestyrelsen den 16-02-2023

Godkendt.

Liste O kan ikke medvirke.

Sagsfremstilling

I forbindelse med budgetforliget for 2023 besluttede Enhedslisten, Socialdemokratiet og Venstre, at de ukrainske elever, der har fået midlertidig opholdstilladelse efter særloven 'Lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine' (lov 394 af 16/03/2022) og som følger undervisningen i modtageklasserne på Paradisbakkeskolen, skal flyttes fra Paradisbakkeskolen til Hans Rømer Skolen. I forbindelse med 2. behandlingen besluttede et flertal i kommunalbestyrelsen, at flytningen skal ske pr. 1. august 2023.

Der har tidligere været stort pres på Paradisbakkeskolens lokalekapacitet, hvilket blandt andet har skyldtes tilgangen af elever, der er fordrevet fra Ukraine, og som undervises i modtageklasser. Hans Rømer Skolen har derimod kapacitet til at huse de pågældende ukrainske elever.

Pr. 13. januar 2023 er der i modtageklasserne på Paradisbakkeskolen indskrevet 39 ukrainske elever, der har fået ophold på baggrund af særloven. Heraf vil de 34 blive påvirket af flytningen, idet fem elever skal udluses til 10. klasse til næstkommende skoleår. Antallet af ukrainske elever, der er fordrevet fra Ukraine, har været svingende siden marts 2022, hvor de første elever blev meldt ind i modtageklasserne på Paradisbakkeskolen. Disse elever kan meldes ind og ud med dags varsel, og således kan de stadige udsving i antallet af ukrainske elever med midlertidigt ophold efter særloven, nødvendiggøre en fleksibel organisering.

Administrationen anbefaler derfor en organisering efter bekendtgørelsen om visse regler om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog af fordrevne børn og unge fra Ukraine.

Da en oprettelse af modtageklasser på Hans Rømer Skolen er en strukturændring på skoleområdet, skal ændringen sendes i høring i de berørte skolebestyrelser forud for en beslutning. Dette er præciseret i folkeskolelovens §40, stk. 2, som er underlagt delegationsforbud, hvorfor det kun er kommunalbestyrelsen, der kan træffe beslutninger om ændringer i skolestrukturen.

Organisering af undervisningen

Der er to muligheder for organisering af modtageklasser for ukrainske elever, der har fået ophold på baggrund af særloven: Bekendtgørelsen om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog ([BEK nr. 1053 af 29/06/2016](#)) og Bekendtgørelsen om visse regler om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog af fordrevne børn og unge fra Ukraine ([BEK nr. 1056 af 28/06/2022](#)). Paradisbakkeskolens modtageklasser er organiseret efter bekendtgørelsen om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog fra 2016. Herunder er Paradisbakkeskolens modtageklasser benævnt som 'almindelige modtageklasser', mens modtageklasser organiseret efter bekendtgørelsen om visse regler om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog af fordrevne børn og unge fra Ukraine, er benævnt 'særlige modtageklasser'.

1. Almindelige modtageklasser

Modtageklasserne på Paradisbakkeskolen er etableret på baggrund af bekendtgørelsen om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog (BEK nr. 1053 af 29/06/2016). Dette indebærer, at klasserne oprettes for elever, hvis behov for sprogstøtte betyder, at de ikke ved optagelsen kan deltage i den almindelige undervisning i klassen. Elever i modtageklasser skal udsluses til folkeskoleklasser, når de vurderes at kunne følge den almindelige undervisning, dog senest efter 2 års forløb.

Som udgangspunkt er modtageklasser jf. Bekendtgørelsen om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog, etableret med op til 12 elever pr. klasse, der højst spænder over tre klassetrin. Ifølge lovgivningen kan modtageklasser dog organiseres med op til 15 elever pr. klasse ved skoleårets begyndelse, hvis det vurderes pædagogisk forsvarligt i forhold til undervisningens kvalitet. Såfremt eleverne overvejende har samme sproglige behov og øvrige forudsætninger, kan kommunalbestyrelsen, ifølge bekendtgørelsens §4, stk. 4, godkende et elevtal på op til 18 elever ved skoleårets begyndelse. I sådanne tilfælde kan en modtageklasse spænde over maksimalt fem klassetrin. Med elevsammensætningen for de berørte ukrainske elever pr. 13. januar 2023 vil organisering efter denne bekendtgørelse resultere i 3 modtageklasser på Hans Rømer Skolen.

Såfremt kommunalbestyrelsen ønsker at organisere modtageklasserne på Hans Rømer Skolen som almindelige modtageklasser foreslår administrationen, at kompetencen til at godkende et højere elevtal i modtageklasser jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 4, delegeres fra kommunalbestyrelsen til skolechefen for at sikre smidighed i driften.

2. Særlige modtageklasser

Der er mulighed for at strukturere undervisningen af de ukrainske elever, der har fået ophold efter særloven, efter bekendtgørelsen om visse regler om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog af fordrevne børn og unge fra Ukraine (BEK nr. 1056 af 28/06/2022), der tager afsæt i bekendtgørelsen om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog.

Ifølge bekendtgørelsen vedrørende de ukrainske elever kan elevtallet i folkeskolens modtagelsesklasser, der udelukkende består af elever med ophold efter særloven, højst være 18 ved skoleårets begyndelse. Derudover er der mulighed for at organisere en sådan modtagelsesklasse så den højst omfatter syv klassetrin, hvis eleverne har samme sproglige behov og øvrige forudsætninger. Bekendtgørelsen muliggør desuden begrænset fritagelse for undervisningen samt muligheden for at fravige en mindste varighed af undervisningstiden og reglerne om minimumstimetal jf. folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, og § 16, stk. 1 og 2.

Med elevsammensætningen for de berørte ukrainske elever pr. 13. januar 2023 vil denne mulighed ligeledes resultere i 3 modtageklasser. Det anbefales at organisere modtageklasserne ens uanset lokation. Af hensyn til såvel den

undervisningsrelaterede som økonomiske fleksibilitet ved en organisering efter bekendtgørelsen om visse regler om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog af fordrevne børn og unge fra Ukraine, anbefaler administrationen, at modtageklasserne på Hans Rømer Skolen organiseres som 'særlige modtageklasser' efter denne bekendtgørelse.

Omplacering af personale

I forbindelse med omstruktureringen på skoleområdet, vil først og fremmest de medarbejdere, der er ansat til den specifikke opgave med fordrevne, ukrainske elever, forventeligt skulle omplaceres fra Paradisbakkeskolen til Hans Rømer Skolen, da disse har erfaring med undervisning i modtageklasser. Dette vil bidrage til, at eleverne fortsat oplever genkendelighed i undervisningen ligesom disse medarbejdere kan understøtte en sikker opstart for både elever, forældre og personale på Hans Rømer Skolen. Ligeledes arbejder Paradisbakkeskolen og Hans Rømer Skolen sammen om en overgangsperiode, der kan sikre optimal vidensdeling mellem personaler og ledelser.

Videre proces

Nedenstående procesplan viser forløbet for udmøntningen af budgetbeslutningen om at omplacere de ukrainske elever, der har fået ophold efter særloven.

Procesplan for flytning af ukrainske elever, der har fået ophold efter særlovgivning

31. januar	Børne- og Skoleudvalget behandler udmøntning af budgetbeslutning
16. februar	Kommunalbestyrelsen behandler udmøntning af budgetbeslutning og sender ønske om strukturændring i høring hos de berørte skolebestyrelser samt til kommentering i CenterMED Skole
17. februar	Kommunalbestyrelsens ønske om strukturændring sendes i høring hos de berørte skolebestyrelser samt til kommentering i CenterMED Skole
3. marts	Høringsfrist kl. 12.00
28. marts	Børne- og Skoleudvalget behandler udmøntning af budgetbeslutning på baggrund af høringssvar fra skolebestyrelserne og kommentering fra CenterMED Skole
27. april	Kommunalbestyrelsen beslutter udmøntning af budgetbeslutning på baggrund af høringssvar fra skolebestyrelserne og kommentering fra CenterMED Skole
Primo maj	Orienteringsbrev udsendes til de berørte elevers forældre med invitation til informationsmøde 25. maj
25. maj	Skolechefen afholder informationsmøde for berørte elever og deres forældre
1. august	Opstart af ny organisering på Hans Rømer Skolen

Personalet på Hans Rømer Skolen, Paradisbakkeskolen og skolechefen vil løbende blive informeret om processen, ligesom skolelederne vil sikre inddragelse af såvel AMR og TR samt AfdelingsMED i forhold til håndteringen af personalets eventuelle bekymringer samt arbejdsvilkår. Skolerne vil ligeledes arbejde tæt sammen med Løn og personale i forhold til at sikre personalets rettigheder i forbindelse med de fornødne omplaceringer.

Økonomiske konsekvenser

I budgettet for 2023 er afsat 200.000 kr. i forbindelse med flytningen af de pågældende ukrainske elever fra Paradisbakkeskolen til Hans Rømer Skolen. Midlerne forventes anvendt til etableringen af de særlige modtageklasser, herunder efter- og videreuddannelse, undervisningsmaterialer mv.

Økonomien til modtageklasser er struktureret således, at der tildeles en takst pr. modtageklasse og en takst pr. modtageklasseelev. I Bornholms Regionskommune har kommunalbestyrelsen i forbindelse med budget 2019 desuden besluttet, at der tildeles klasses takst pr. 9 elever i modtageklasser.

Budgettet til modtageundervisning justeres kvartalsvist i forhold til antallet af elever og klasser. I 2023 udbetales et takstbeløb pr. modtageklasseelev på 13.368 kr. samt et takstbeløb på 735.059 kr. pr. klasse, der reguleres månedsvist.

I modtageklasserne på Paradisbakkeskolen er der pr. 13. januar 2023 i alt 39 ukrainske elever, der har fået ophold efter særloven. Heraf vil de 34 skulle flyttes til Hans Rømer Skolen pr. 1. august 2023, mens de fem resterende elever påbegynder 10. klasse i skoleåret 2023/2024.

Af pædagogiske hensyn og på baggrund af erfaringer fra Paradisbakkeskolen, anbefaler administrationen oprettelsen af særlige modtageklasser på Hans Rømer Skolen efter bekendtgørelsen om visse regler om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog af fordrevne børn og unge fra Ukraine. Dog anbefales en praktisk organisering i lighed med praksis på Paradisbakkeskolen, da dette vil sikre den bedst mulige opstart for både elever og personale grundet den sammenlignelige organisering og undervisningsform. Dermed vil der skabes de bedst mulige forudsætninger for elevernes trivsel og læring.

Da der anbefales en enslydende organisering af eleverne i almindelige modtageklasser og i særlige modtageklasser, vil den økonomiske udgift ligeledes være den samme. Beløbet anslås til ca. 3,4 mio. kr. om året for Hans Rømer Skolen. Beløbet viser udgiften ved oprettelsen af tre klasser, som grundet den lokale beslutning om at tildele klasses takst pr. 9 elever, svarer til oprettelsen af fire klasser.

Punkt 6: Sprogtrappen som lovpligtig sprogvurdering i 2 års alderen

22/27870

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Der orienteres om, at Sprogtrappen pr. 1. oktober 2023 erstatter Den reviderede bornholmske Treårsscreening som det redskab, der bruges til at foretage den lovpligtige sprogvurdering for alle bornholmske børn. Som følge af erfaringerne med Sprogtrappen lægges der op til en politisk beslutning om at fremrykke den lovpligtige sprogvurdering, til barnet er 2 år i stedet for nuværende 3 år.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at:

- a) Orienteringen om, at Sprogtrappen benyttes som redskab til kommunens lovpligtige sprogvurdering pr. 1. oktober 2023 gives.
- b) Det beslutes, at den lovpligtige sprogvurdering fremrykkes til barnet er 2 år i stedet for nuværende 3 år.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 31-01-2023

- a) orientering givet.
- b) anbefales.

Beslutning Kommunalbestyrelsen den 16-02-2023

Ad a) orientering givet.

Ad b) Godkendt.

Sagsfremstilling

Ifølge Dagtilbudslovens §11 skal der gennemføres en sprogvurdering af alle børn i alderen omkring 3 år, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering. Lovgivningen giver mulighed for at fremrykke sprogvurderingen til omkring 2 års alderen.

Sprogvurderingen har til formål at sikre, at børnene og deres familier kan få støtte og vejledning i, hvordan barnets sprog kan stimuleres. Forskning viser, at børn med sproglige vanskeligheder er i øget risiko for mistrivsel, og at barnets tidlige sprogudvikling har betydning for dets senere både faglige og trivselsmæssige udvikling og resultater i skolen.

Den reviderede bornholmske Treårsscreening og Sprogtrappen

Som led i De små børns Bornholms arbejde med tidlig opsporing og indsats, blev værktøjet Sprogtrappen afprøvet i sprogvurderingen i dagtilbud, som supplement til Den reviderede bornholmske Treårsscreening fra 1985 (revideret i 2007). Erfaringerne med Sprogtrappen har vist, at værktøjet netop muliggør tidlig opsporing og tidlig indsats, hvorfor Center for Børn og Familie har besluttet, at Sprogtrappen pr. 1. oktober 2023 skal bruges som redskab til den lovpligtige sprogvurdering, og at Den reviderede bornholmske Treårsscreening udfases.

Sprogtrappen har et bredere fokus på barnets kommunikative udvikling. Fokus er på seks punkter: formelt sprog, funktionelt sprog, legeudvikling, fælles opmærksomhed og pegegestik, kognition samt relationer og socialt samspil.

Vurderingen udføres af det faglige personale i dagtilbuddet for alle børn, og dermed ikke kun for børn med sproglige udfordringer, som var tilfældet med Den reviderede bornholmske treårsscreening. Hvis personalet vurderer det givtigt for barnets udvikling, kontaktes tale-høre-konsulenten, som observerer og rådgiver personalet i, hvordan dagtilbuddet kan understøtte både det enkelte barns udvikling, men også børnegruppen som helhed. Det betyder, at tale-høre-konsulenterne i højere grad kompetenceløfter personalet end tidligere. Et kort overblik over Sprogtrappen findes i Bilag 2.

Forældrene inddrages naturligvis også i samarbejdet, hvis det faglige personale i dagtilbuddet og tale-høre-konsulenten vurderer, at barnets udfordringer kræver en mere intensiv indsats.

Sprogtrappen som redskab i alle bornholmske dagtilbud

Langt størstedelen af de kommunale dagtilbud, og samtlige kommunale dagplejere, benytter i dag Sprogtrappen, ligesom en del af de private dagtilbud også gør. Idet Sprogtrappen allerede bruges til at yde støtte til børn med behov for sprogstimulering i dagtilbuddet, er der tale om et relativt ukompliceret skifte fra Treårsscreeningen til Sprogtrappen som det eneste værktøj.

Det er hensigtsmæssigt, at alle dagtilbud benytter samme redskab, for derved at skabe gennemsigthed og ensartethed. Desuden vil både skift mellem forskellige typer dagtilbud og overgangen til skolen gøres mere smidig.

Børn, der bliver hjemmepasset eller passet af private børnepassere, skal ifølge lovgivningen have foretaget en sprogvurdering, uagtet om barnet har sproglige udfordringer eller ej. Her vil sprogvurderingen foretages i barnets hjem eller hos den private børnepasser af en tale-høre-konsulent, som i samarbejde med forældrene eller den private børnepasser udfylder Sprogtrappen.

Forældresamarbejdet fortsætter som beskrevet i tidligere afsnit.

Uddannelse og kompetenceudvikling

Da Sprogtrappen blev indført, som en del af indsatserne under De små børns Bornholm, blev alt pædagogisk personale på 0-3 års området i de kommunale dagtilbud (inkl. ledere), tale-høre-konsulenter og sundhedsplejersker, uddannet i at anvende Sprogtrappen.

For at sikre tilstrækkelig viden og nødvendige kompetencer til at bruge redskabet, vil der i løbet af foråret 2023 blive afholdt mini-kursus i Sprogtrappen. Deltagerne vil være fra både de kommunale og private dagtilbud. Kurserne vil fremover blive holdt to gange årligt, så evt. nye medarbejdere og dagplejere får viden og erfaring med værktøjet. Når værktøjet er bredt implementeret i løbet af nogle år, vil der ikke længere blive afholdt centrale kurser, og i stedet forventes almindelig sidemandsoplæring i dagtilbud og af dagplejepædagoger.

Fremrykning af den lovpligtige sprogvurdering

Dagtilbudslovens §11, stk. 4 giver mulighed for, at sprogvurderingen fremrykkes til børn i alderen omkring 2 år, og at der kan inddrages andre forhold end sprog hos barnet.

Indførslen af Sprogtrappen har betydet, at alle børn naturligt sprogvurderes langt tidligere end før, da værktøjet giver mulighed herfor, og dermed kan en tidligere indsats igangsættes for de børn, der har behov. Da det faglige personale foretager en løbende vurdering af barnets sproglige udvikling, vurderer Dagtilbud, at det vil være hensigtsmæssigt, at den lovpligtige sprogvurdering fremrykkes, til barnet er 2 år i stedet for nuværende 3 år.

Idet Sprogtrappen fra 1. oktober 2023 er det eneste redskab, som bruges til sprogvurdering, vil der ikke være konsekvenser for arbejdsgangen i øens dagtilbud. For dagplejere og hjemmepassere betyder det, at tale-høre-konsulenten kommer på besøg et år tidligere. Ved fremrykning af den lovpligtige sprogvurdering vil børn med sproglige vanskeligheder blive tilbudt hjælp tidligere.

Økonomiske konsekvenser

Kurserne i Sprogtrappen vil blive afholdt indenfor den eksisterende ramme i Center for Børn og Familie.

Bilag

Bilag 1 Den reviderede bornholmske treårsscreening

Bilag 2 Sprogtrappen

Punkt 7: Godkendelse af nye takster

17/154

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Den 13. oktober 2022 besluttede Kommunalbestyrelsen at taksten for affaldshåndtering (miljøbidrag og dagrenovationsgebyr) genberegnes således, at pålægningen af moms pr. 1. januar 2023 og frem følger den seneste afgørelse fra Landsskatteretten. Det vil sige, at taksterne opkræves uden pålægning af moms. BOFA har genberegnet taksterne, og fremlægger et revideret takstblad til politisk godkendelse. Det forventes, at de reviderede ejendomsskattebilletter udsendes primo 2023.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- Takstbladet godkendes.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 01-02-2023

Anbefalet, idet udvalget ønsker en supplerende sagsfremstilling til møde i Økonomi- og Klimaudvalget, der indeholder relevante poster i forhold til oprindelig godkendelse. René Danielsson kan ikke medvirke, da sagsfremstillingen og bilag ikke kan redegøre for, hvor 2/3 af den forventede takstnedsættelse ift. den af et flertal vedtagne takst fra oktober 2022 er henne. Karen Lynn Jacobsen kan ikke medvirke.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 08-02-2023

Indstillingen anbefales.

René Danielsson kan ikke medvirke.

Beslutning Kommunalbestyrelsen den 16-02-2023

Taget af dagsordenen.

Sagsfremstilling

Landsskatteretten besluttede den 21. oktober 2020, at der ikke længere skal opkræves moms af affaldsydelser. Efter beslutningen udsendte Skattestyrelsen en meddelelse til landets kommuner om, at de fortsat kunne opkræve moms indtil der forelå et styresignal fra Skattestyrelsen, som vejledning i tolkning af Landsskatterettens beslutning.

Styresignalet foreligger stadig ikke, men Kommunalbestyrelsen vedtog på møde den 13. oktober 2022, at taksten for affaldshåndtering (miljøbidrag og dagrenovationsgebyr) genberegnes således, at pålægningen af moms pr. 1. januar 2023 og frem følger den seneste afgørelse fra Landsskatteretten.

BOFA har søgt assistance hos kommunens revisionsvirksomhed (BDO) for at sikre, at genberegningen ligger så tæt på det forventede kommende styresignal som muligt.

Nye takster:

BOFAs oprindelige budget for 2023 er udarbejdet i andet kvartal af 2022. En række forudsætninger har ændret sig siden da, og disse er BOFA også forpligtet til at indarbejde i de genbereggede takster. Forudsætningerne omfatter bl.a.:

- Fjernelse af moms
- Forøget EU-tilskud
- Inflation og prisudvikling
- Ændret prisloft på varmeproduktion
- Vigende afsætningspriser
- Ny kontrakt
- Leasing af materiel

En detaljeret gennemgang over hvordan ændringerne påvirker taksterne fremgår af det lukkede bilag, ”Væsentlige påvirkninger af taksten”.

Resultatet af genberegningen er, at taksten for en standard husstand med ugetømning falder med 125 kr.

Ny ejendomsskattebillet skal udsendes

Reguleringen af taksten medfører at borgerne vil modtage nye ejendomsskattebilletter. Disse forventes at blive udsendt hurtigst muligt efter Kommunalbestyrelsen endelige godkendelse af taksterne.

Økonomiske konsekvenser

Resultatet ved genberegningen af de årlige takster har betydet et fald på 125 kr. for en standard husstand med ugetømning.

Supplerende sagsfremstilling til ØKU 8.2.2023

I forbindelse med Økonomi- og Klimaudvalgets møde er der vedhæftet et nyt bilag vedr. væsentlige påvirkninger af taksten.

Supplerende sagsfremstilling til KB 16.2.2023

Der er vedhæftet et nyt bilag i forbindelse med udsendelse af dagsorden til KB.

På mødet i Økonomi- og Klimaudvalget blev det stillet spørgsmål til taksten for affaldsafhentning ved kollegieboliger.

Vedr. Kollegieboliger: Den procentuelle høje stigning for dagrenovationsgebyret for kollegieboliger skyldes, at BOFA tidligere regnede med, at der i gennemsnit boede 0,6 beboer pr. ungdomsbolig. Det er naturligvis en urealistisk forudsætning, så den blev ændret i år til 1,0 beboer pr. ungdomsbolig. De får dog stadig en samlet rabat på ca. 20 % og betaler dermed mindre end nogen anden boligtype på Bornholm.

Bilag

BOFAs takster og gebyrer 2023

Bilag - Væsentlige påvirkninger af taksten_ny udgave

Bilag - Væsentlige påvirkninger af taksten_supplerende fodnoter_100223

Punkt 8: Godkendelse af forslag til kulturelle formål på Kjøllegaard

21/8239

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvikling indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Forslag til kommuneplantillæg og lokalplansforslag for kulturelle formål på Kjøllegaard er udarbejdet af administrationen.

Ejeren af den tidligere landbrugsejendom Kjøllegaard, ønsker at omdanne ejendommen til brug for kulturelle formål med tilknyttede overnatningsenheder, samtidig med at beboelsesdelen af gården forsat kan benyttes som bolig.

Kommunalbestyrelsen skal godkende forslag til kommuneplantillæg nr. 13 og forslag til lokalplan nr. 134, så planerne kan sendes i høring.

Indstilling

Direktøren indstiller at

- forslag til kommuneplantillæg nr. 13 og forslag til lokalplan nr. 134 godkendes og sendes i 8 ugers høring.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 01-02-2023

Anbefales.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 08-02-2023

Anbefales.

Beslutning Kommunalbestyrelsen den 16-02-2023

Godkendt.

Sagsfremstilling

Ejeren af den nedlagte landbrugsejendom Kjøllegaard beliggende på Lyrbyvej 32, Østermarie, har anmodet om at omdanne ejendommen til et kulturelt aktivitets- og mødested. Projektet kan ikke realiseres uden at der tilvejebringes et kommuneplantillæg og en lokalplan.

Ejendommens placering er vist på kortet til venstre. Planområdet er vist med rødt på kortet til højre.

Efter afholdelse af indkaldelse af ideer og forslag besluttede Kommunalbestyrelsen d. 25. november 2021 at igangsætte planlægningen der skulle muliggøre projektet. Administrationen har efterfølgende udarbejdet forslag til kommuneplantillæg nr. 13 vedlagt som bilag 1 og forslag til lokalplan nr. 134 vedlagt som bilag 2.

Planforslagene skal give mulighed for, at Kjøllergaard kan blive et kulturelt aktivitets- og mødested. Endvidere giver forslagene mulighed for at der kan etableres fem overnatningshytter på ejendommen, samtidigt med at gårdens eksisterende bolig fortsat kun kan anvendes til beboelse. Grundejers projekt kan ses som bilag 3.

Herudover indeholder lokalplanen bestemmelser, der skal sikre at de gamle landbrugsbygninger udseende bevares set udefra, mens udseendet af bygningerne ind mod gårdspladsen kan ændres betydeligt.

Screening for miljøvurdering/Miljørapport:

Forslag til kommuneplantillæg nr. 13 og forslag til lokalplan nr. 134 er omfattet af miljøvurderingsloven. Bornholms Regionskommune har foretaget en screening for miljøvurderingspligt af planforslagene.

Administrationen vurderer, at planforslagene ikke vil få en væsentlig indvirkning på miljøet, og planforslagene er derfor ikke omfattet af miljøvurderingslovens krav om udarbejdelse af miljørapport.

Høringsperiode:

Forslag til kommuneplantillæg nr. 13 og forslag til lokalplan nr. 134 skal efter de gældende lovregler sendes i offentlig høring i minimum 8 uger.

Proces:

Efter høringsperiodens udløb skal kommunalbestyrelsen efter indstilling fra Natur-, Miljø- og Planudvalget og Økonomi- og Klimaudvikling behandle hørings svarene, hvorefter kommunalbestyrelsen kan vedtage planerne endeligt.

Prioritering:

I marts 2022 besluttede Økonomi- og Klimaudvalget retningslinjer for prioritering af lokalplaner. Lokalplanen for Kjøllergaard er i den lavest prioriterede kategori, og er blevet nedprioriteret grundet udarbejdelse af andre planer. Denne prioritering ligger til grund for at planforslagene har været under udarbejdelse siden november 2021.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Bilag 1 Forslag til kommuneplantillæg

Bilag 2 Lokalplanforslag

Bilag 3 Ejers projektbeskrivelse

Punkt 9: Anlægsbevilling til renovering af atletikstadion i Rønne

22/8194

Politisk sagsgang

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Atletikanlægget ved Rønne Stadion Nord blev etableret i 1995, og står nu overfor en dybdegående renovering med henblik på at sikre anlæggets holdbarhed og brug.

Center for Natur, Miljø og Fritid søger om en anlægsbevilling på 1.165.000 kr. til renovering af atletikstadion ved Rønne Stadion Nord. Udgiften finansieres af allerede afsatte midler.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- renoveringen af atletikstadion igangsættes, idet
  - a) der gives en anlægsbevilling på 1.165.000 kr. til renovering af atletikanlægget ved Rønne Stadion Nord, idet der er afsat rådighedsbeløb på 1.050.000 kr. til formålet i budget 2023
  - b) der derudover afsættes rådighedsbeløb på 115.000 kr. i 2023 finansieret af driftsbevilling 59 Idrætsområder, og
  - c) anlægsbevillingen gives til Center for Natur, Miljø og Fritid under Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget.

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 02-02-2023

Ad a) Anbefales.

Ad b) Anbefales.

Ad c) Anbefales.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 08-02-2023

Anbefales.

Beslutning Kommunalbestyrelsen den 16-02-2023

Godkendt.

Sagsfremstilling

Atletikanlægget ved Rønne Stadion Nord, som blev etableret i 1995, er nedslidt og skal renoveres. Anlægget indeholder en løbebane på 400 meter, højdespringsbane, længdespringsbane samt anlæg for forhindringsløb. Opbygning af anlægget er udført med drænasfalt med pålagt stødabsorberende gummiunderlag. Bornholms Idrætsområder får hvert andet år en ekstern leverandør til at vaske og algebehandle anlægget for at undgå at gummioverfladen mættes af alger og løvnedfald. Gummiopbygningen er ikke modstandsdygtig for UV-stråler hvorfor anlægget skal males ved behov, for at yde den nødvendige beskyttelse af underlaget.

I forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2023 blev der, på baggrund af et indhentet tilbud af 20. januar 2022, afsat 1.050.000 kr. til renovering af atletikanlægget.

I mellemtiden har markedsvilkårene gjort, at priserne på materialerne er steget. Priserne er konstant i udvikling, hvorfor en endelig pris først kan fastsættes ved kontraktindgåelse. Der påregnes jf. entreprenøren en stigning på 5-8 pct. ved kontraktindgåelse efter marts måned.

Tilbuddet indeholder en anslået udgift til revnedannelser i anlægget og kan ikke endeligt fastsættes pt.

Grundet markedsvilkårene er der fremsendt et nyt tilbud fra entreprenøren, som er dyrere end det tilbud, der dannede grundlag for det afsatte beløb. Merudgiften kan finansieres af driftsbudgettet til Idrætsområder.

Renoveringen af anlægget

Renoveringen af atletikanlægget indeholder en grundig oprensning af banen, fornødne reparationer på asfalt og gummibelægning, maling af arealet samt opstregning af banen. Arbejdet udføres af et eksternt firma med speciale i opgaver af denne type.

Anlæggets forventede levetid vil være 7-8 år før renovering igen vil være nødvendig. Udgiften til en totalrenovering udgør 1.165.000 kr.

Vask af anlægget fortsættes hvert andet år for at vedligeholde drænfunktionen. Udgiften til denne vedligeholdelsesopgave, som leveres af ekstern leverandør, er på ca. 65.000 kr. pr. gang. Vedligeholdelsen afholdes indenfor eksisterende driftsbudget.

Renoveringen af anlægget vil bringe banen op til nutidige regler jf. Dansk Atletik Forbund, og hermed sikres, at den vil blive godkendt. Anlægget vil således kunne bruges til at lave atletikgrene med godkendte rekorder. Arbejdet forventes at tage 7-8 uger afhængigt af vejret, og vil kunne igangsættes ultimo marts måned, således at anlægget er klar til brug før sommerens aktiviteter.

Økonomiske konsekvenser

Center for Natur, Miljø og Fritid søger om en anlægsbevilling på 1.165.000 kr. til renovering af atletikstadion ved Rønne Stadion Nord.

Kommunalbestyrelsen afsatte rådighedsbeløb på 1.050.000 kr. til formålet i forbindelse med indgåelse af budgetaftalen for 2023. Der skal således afsættes yderligere rådighedsbeløb på 115.000 kr. til dækning af merudgiften, som finansieres af driftsbudgettet under bevilling 59 Idrætsområder.

Bilag

Renovering af atletikanlæg Rønne

Punkt 10: Anlægsregnskab for renovering af havnekontoret på Svaneke Havn

21/4792

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal godkende anlægsregnskabet for renovering af havnekontoret på Svaneke Havn, idet projektet er afsluttet i regnskab 2022. Anlægsbevillingen er godkendt i kommunalbestyrelsen den 27. juni 2019 og forhøjelser af anlægsbevillingen er godkendt i kommunalbestyrelsen den 30. april 2020 og den 24. juni 2021.

Der skal forelægges kommunalbestyrelsen særskilt anlægsregnskab for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr., jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.4.1.

Indstilling

Direktøren indstiller, at:

- anlægsregnskabet for renovering af havnekontoret godkendes, idet overskuddet på 66.594 kr. tilbageføres til driftsbevilling 55 Ejendomme og service, vedligeholdelsespuljen vedrørende andre faste ejendomme, i forbindelse med budgetoverførslerne fra 2022 til 2023.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 01-02-2023

Anbefales.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 08-02-2023

Anbefales.

Beslutning Kommunalbestyrelsen den 16-02-2023

Godkendt.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 27. juni 2019 en anlægsbevilling på 500.000 kr. til renovering af havnekontoret på Svaneke Havn.

Projektets formål var en renovering af bygningernes klimaskærme, så de kom på et acceptabelt niveau. Svaneke Havnekontor benyttes som servicebygning (baderum, vaskefaciliteter, toiletter) for havnens sejlere, kontorfaciliteter til havnefogeden, mødelokale for den lokale sejlkлуб og turistinformation.

Ejendomsservice gennemførte en tilbundsående bygningsregistrering af ejendommen, og det blev nødvendigt at forhøje anlægsbevillingen med 1.500.000 kr. i 2020 og 1.398.000 kr. i 2021, så den samlede anlægsbevilling udgør 3.398.000 kr. De tidligere dagsordenspunkter kan ses i bilagene.

Entreprenørfirmaet Jens Møller Gudhjem A/S vandt licitationen ved at afgive det laveste tilbud, som var tildelingskriteriet i udbudsmaterialet udarbejdet af ekstern rådgiver.

Facader og gavle blev sandblæst som noget af det første. Når bygningen blev sandblæst og det gamle murværk blev synligt viste det sig, at der var store sætningsskader i begge gavle. Det var derfor nødvendigt at rive dem ned og starte forfra med opmuring af dem.

Anlægsbevillingen blev forhøjet på baggrund af den konstaterede nødvendige udbedring. Dette medførte at tidsplanen blev rykket ca. 3 måneder.

Herefter forløb projektet som planlagt og fulgte både den reviderede tidsplan og anlægsbudgettet.

Økonomiske konsekvenser

Center for Ejendomme og Drift, Ejendomsservice, har gennemført projektet i overensstemmelse med projektbeskrivelsen og anlægsbevillingen forelagt kommunalbestyrelsen den 27. juni 2019, den 30. april 2020 og den 24. juni 2021.

Samlet økonomi i hele kroner	Korr. anlægsbevilling	Forbrug 2020	Forbrug 2021	Forbrug 2022	Samlet forbrug
Håndværkerudgifter	2.539.400 kr.		2.707.730 kr.	208.346 kr.	2.916.076 kr.
Variable omkostninger	114.500 kr.				0 kr.
Uforudsete udgifter	297.600 kr.		32.394 kr.		32.394 kr.
Ekstern rådgivning og øvrige omkostninger	395.800 kr.	150.546 kr.	208.803 kr.		359.349 kr.
Intern projektstyring (1,5 % af samlet anlægssum, dog efter medgået tid)	50.200 kr.	13.243 kr.	37.028 kr.		50.271 kr.
I alt, afrundet	3.398.000 kr.	163.789 kr.	2.985.955 kr.	208.346 kr.	3.358.090 kr.

Beløb i hele kroner	Korr. anlægsbevilling	Rådighedsbeløb*	Samlet forbrug	Overskud
I alt	3.398.000 kr.	3.424.684 kr.	3.358.090 kr.	66.594 kr.

*Beløbet er prisreguleret med 26.684 kr. i forbindelse med budgetoverførslerne fra 2020 til 2022.

Overskuddet på 66.594 kr. tilbageføres til vedligeholdelsespuljen vedrørende andre faste ejendomme under driftsbevilling 55 Ejendomme og service. Tilbageførslen sker i forbindelse med sagen om budgetoverførsler fra 2022 til 2023, som forventes at blive godkendt i kommunalbestyrelsen i april måned 2023.

Bilag

Bilag 1 - Anlægsbevilling til reovering af havnekontoret i Svaneke. 27.06.19

Bilag 2 - Anlægsbevilling til reovering af havnekontoret i Svaneke. 30.04.20

Bilag 3 - Anlægsbevilling til reovering af havnekontoret i Svaneke. 24.06.21

Punkt 11: Anlægsregnskab for etablering af pædagogiske læringsmiljøer og madskole på Paradisbakkeskolen – byggeri

17/10712

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Børne- og Skoleudvalget orienteres

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal godkende anlægsregnskabet for etablering af pædagogiske læringsmiljøer og madskole på Paradisbakkeskolen – byggeri, idet projektet er afsluttet i regnskab 2022 med et overskud på 1.429.645 kr. Anlægsbevillingen er godkendt i kommunalbestyrelsen den 28. februar 2019.

Der skal forelægges kommunalbestyrelsen særskilt anlægsregnskab for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr., jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.4.1.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller

- Sagen til orientering i Børne- og Skoleudvalget.

Direktøren indstiller til at

- anlægsregnskabet for etablering af pædagogiske læringsmiljøer og madskole på Paradisbakkeskolen – byggeri godkendes.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 31-01-2023

Orientering givet.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 01-02-2023

Anbefales.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 08-02-2023

Anbefales.

Beslutning Kommunalbestyrelsen den 16-02-2023

Godkendt.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 28. februar 2019 en anlægsbevilling på 21.829.000 kr. til etablering af pædagogiske læringsmiljøer og madskole på Paradisbakkeskolen – byggeri.

Projektet er en del af det samlede projekt om ombygning af de fire skoler uden for Rønne. Ombygningerne understøtter elevernes læring og lever op til folkeskolens intentioner. Projektet omfattede en opdatering af ventilationen i alle læringsrum for at sikre et godt indeklima, og en tilbygning til fagfløjen, der kunne skabe bedre overblik og sammenhæng mellem rummene og introducere både læringstrapper og fordybelsesrum-i-rum. Der blev tillige etableret et væksthuse til at understøtte læring i blandt andet biologi.

Projektet vedrørende madskole omfattede en total ombygning af en hel fløj, der tidligere indeholdt gymnastiksal, omklædningsrum og gårdtoiletter. Her blev etableret et industrikøkken, hvor der laves mad til alle skolens elever.

De nye læringsmiljøer blev afleveret jf. tidsplanen, madskolen en uge senere grundet lidt udfordringer med styringen af enhæften.

Der blev indhentet gode priser især på ventilationen. Entreprisen blev vundet af en københavnsk entreprenør, hvor prisen lå under budgettet. Dette har medført, at projektet udviser et overskud.

Økonomiske konsekvenser

Center for Ejendomme og Drift, Ejendomsservice har gennemført projektet i overensstemmelse med projektbeskrivelsen og anlægsbevillingen forelagt kommunalbestyrelsen den 28. februar 2019.

Der er givet en fælles anlægsbevilling til projektering af alle skolebyggerierne.

Det er besluttet at anlægsbevillingen til projektering og anlægsbevillingerne til selve byggerierne skal ses i sammenhæng i forhold til økonomien. Et eventuelt overskud på projekteringsbevillingen kan dermed anvendes på byggeribevingerne og omvendt.

Beløb i hele kroner	Forbrug 2019	Forbrug 2020	Forbrug 2021	Forbrug 2022	Samlet forbrug
Håndværkerudgifter	13.232.041 kr.	5.743.072 kr.	1.057.740 kr.	32.241 kr.	20.065.094 kr.
Miljøundersøgelser	54.698 kr.				54.698 kr.
Entreprisforsikring	61.256 kr.	2.022 kr.	207.918 kr.		271.196 kr.
Byggetilladelse	28.830 kr.	1.890 kr.	322 kr.		31.042 kr.
Øvrige udgifter	21.486 kr.	56.562 kr.	12.193 kr.	7.375 kr.	97.616 kr.
I alt	13.398.311 kr.	5.803.546 kr.	1.278.173 kr.	39.616 kr.	20.519.646 kr.

Beløb i hele kroner	Anlægsbevilling	Rådighedsbeløb*	Samlet forbrug	Overskud
I alt	21.829.000 kr.	21.949.291 kr.	20.519.646 kr.	1.429.645 kr.

*Beløbet er prisreguleret med 120.291 kr. i forbindelse med budgetoverførslerne fra 2019 til 2022.

Anlægsregnskabet udviser et overskud på 1.429.645 kr., som er tilgået kassebeholdningen.

Dette projekt er forankret i Center for Ejendomme og Drift under Natur-, Miljø- og Planudvalget, men sagen fremlægges også for Børne- og Skoleudvalget.

Bilag

Anlægsbevilling til etablering af pædagogiske læringsmiljøer og madskole på Paradisbakkeskolen - byggeri

Punkt 12: Anlægsregnskab for pædagogiske læringsmiljøer på skolerne og madskole - projektering

17/10712

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Børne- og Skoleudvalget orienteres

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal godkende anlægsregnskab for pædagogiske læringsmiljøer på skolerne – projektering, som omhandler selve projekteringen af ombygningerne på de fire skoler udenfor Rønne: Kongeskærskolen, Svartingedal Skole, Paradisbakkeskolen og Hans Rømer Skolen.

Projektet er afsluttet i regnskab 2022.

Anlægsbevillingerne blev godkendt i kommunalbestyrelsen den 21. december 2017 og den 20. september 2018.

Projekterne vedrørende selve ombygningerne er alle afsluttet i 2020 og 2022, og er behandlet som særskilte dagsordenspunkter, hvorfor dette punkt alene omfatter selve projekteringen, der er afsluttet med et underskud på 834.707 kr.

Der skal forelægges kommunalbestyrelsen særskilt anlægsregnskab for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr., jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.4.1.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller

- Sagen til orientering i Børne- og Skoleudvalget.

Direktøren indstiller, at:

- anlægsregnskabet for pædagogiske læringsmiljøer på skolerne og madskole - projektering godkendes.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 31-01-2023

Orientering givet.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 01-02-2023

Anbefales.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 08-02-2023

Anbefales.

Beslutning Kommunalbestyrelsen den 16-02-2023

Godkendt.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 21. december 2017 og den 20. september 2018 en samlet anlægsbevilling på 7.164.500 kr. til projektering. Projektet omfattede projektering af læringsmiljøer på Kongeskærskolen, Svartingedal Skole, Paradisbakkeskolen og Hans Rømer Skolen samt etablering af to madskoler på henholdsvis Paradisbakkeskolen og Hans Rømer Skolen.

Der blev indgået kontrakt med konsulentvirksomheden Nova 5, der benyttede en bornholmsk underrådgiver til den tekniske del af projekterings- og byggestyringsopgaven.

Der har til projekterne været tilknyttet byggeudvalg med politisk deltagelse.

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2020 blev projektet vedrørende etableringen af madskolen på Hans Rømer Skolen annulleret.

Projekteringen skal ses som en del af de afsluttede projekter på de fire skoler uden for Rønne, hvor projekterne er blevet udført ud fra skolernes og politikernes ønsker og godkendelse.

Grunden til overskridelsen af budgettet var det oprindelige krav til rådgiver om, at man ønskede et nyt ventilationsanlæg. Dette kunne leverandøren ikke levere, hvorfor rådgiver måtte projektere anderledes omkring ventilationsløsningen.

Ligeledes viste det sig ved ombygningen af kantine og køkken til madskolen på Paradisbakkeskolen, at gulvkonstruktionen ikke var, som tegningerne viste. Det krævede fornyet projektering. Derudover skulle rådgiver projektere en ny bygning til teknisk servicepersonale, da det eksisterende rum til opbevaring af diverse maskiner mv. skulle bruges til ventilationsanlægget til køkkenet. Dette var ikke med i rådgiveraftalen.

Økonomiske konsekvenser

Center for Ejendomme og Drift har gennemført projekteringen af pædagogiske læringsmiljøer på skolerne og madskole i overensstemmelse med projektbeskrivelse og anlægsbevillingerne forelagt kommunalbestyrelsen.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 21. december 2017 en anlægsbevilling på 3.949.700 kr. til projektering af nye pædagogiske læringsmiljøer.

Den 20. september 2018 godkendte kommunalbestyrelsen at forhøje den eksisterende anlægsbevilling med 3.214.800 kr. Anlægsbevillingen blev udvidet til også at inkludere rådgivnings- og projekteringsfasen vedrørende etablering af madskolerne, samt forsikringer og andre udgifter i opstartsfasen, således at den samlede anlægsbevilling til projektering af nye læringsmiljøer og madskoler udgjorde 7.164.500 kr.

Anlægsbevillingen til projektering og anlægsbevillingerne til selve byggerierne skal ses i sammenhæng i forhold til økonomien. Se afsnittet om samlet afrapportering nedenfor.

Beløb i hele kroner	Forbrug 2017	Forbrug 2018	Forbrug 2019	Forbrug 2020	Forbrug 2021	Forbrug 2022	Samlet forbrug
Rådgiverhonorar	96.450 kr.	3.279.380 kr.	1.907.602 kr.	926.085 kr.	192.967 kr.	19.300 kr.	6.421.784 kr.
Optegning af skolele m.v.		193.333 kr.					193.333 kr.
Projektforsikring		159.519 kr.		33.744 kr.			193.263 kr.
Intern projektering		236.763 kr.	179.529 kr.	81.779 kr.	22.879 kr.		520.950 kr.
Konsulentbistand		64.790 kr.					64.790 kr.
Øvrige udgifter		177.260 kr.	-123.284 kr.				53.976 kr.
Uforudsete udgifter		14.000 kr.	325.596 kr.	260.466 kr.			600.062 kr.
I alt, afrundet	96.450 kr.	4.125.045 kr.	2.289.443 kr.	1.302.074 kr.	215.846 kr.	19.300 kr.	8.048.158 kr.

Beløb i hele kroner	Anlægsbevilling	Rådighedsbeløb*	Samlet forbrug	Underskud
I alt	7.164.500 kr.	7.213.451 kr.	8.048.158 kr.	-834.707 kr.

* Beløbet er prisreguleret med 48.951 kr. i perioden fra 2017 til 2020.

Tabel 1.

Underskuddet på 834.707 kr. er fragået kassebeholdningen.

Samlet afrapportering af projekterne Nye læringsmiljøer på skolerne udenfor Rønne samt madskole på Paradisbakkeskolen.

Med afslutning af det ovenstående projekteringsprojekt er samtlige projekter om nye læringsmiljøer på skolerne udenfor Rønne afsluttet.

Nedenfor fremgår en samlet afrapportering af projekterne i helhed.

Kommunalbestyrelsen besluttede i forbindelse med budget 2016 at igangsætte et større fornyelsesprojekt af læringsmiljøerne på skolerne udenfor Rønne. Formålet var at læringsmiljøerne blev udviklet til at kunne understøtte nutidens undervisningsform.

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2018 blev det besluttet, at projektet også skulle omhandle madskolerne på Paradisbakkeskolen og Hans Rømer Skolen. Ved indgåelse af budgetaftalen for 2020 blev projektet vedrørende madskolen på Hans Rømer Skolen annulleret.

I løbet af årene 2017-2020 er den økonomiske ramme til projekterne blevet udvidet og forskudt mellem årene. Samlet set er der givet fem anlægsbevillinger. De fem anlægsregnskaber udviser samlet set et overskud på 934.775 kr. jf. nedenstående tabel 2.

Samlet økonomi i hele kroner	Anlægsbevilling	Rådighedsbeløb	Samlet forbrug	Overskud/underskud
Projektering	7.164.500 kr.	7.213.451 kr.	8.048.158 kr.	-834.707 kr.
Kongeskærskolen*	6.470.600 kr.	6.519.957 kr.	6.243.289 kr.	276.668 kr.
Svartingedal Skole*	5.962.300 kr.	5.962.300 kr.	6.017.759 kr.	-55.459 kr.
Paradisbakkeskolen	21.829.000 kr.	21.949.291 kr.	20.519.646 kr.	1.429.645 kr.
Hans Rømer Skolen	11.132.300 kr.	11.174.227 kr.	11.055.599 kr.	118.628 kr.
I alt	52.558.700 kr.	52.819.226 kr.	51.884.451 kr.	934.775 kr.

Tabel 2.

Anlægsregnskabet for Kongeskærskolen og Svartingedal Skole (markeret med * i tabel 2) blev begge afsluttet i 2020 og anlægsregnskaberne blev godkendt af kommunalbestyrelsen den 29. april 2021. Nettooverskuddet på 221.209 kr. blev tilbageført til puljen til nye læringsmiljøer i forbindelse med budgetoverførslerne fra 2020 til 2021. Puljen udgjorde herefter 873.554 kr.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 27. juni 2022 at bevilge 873.554 kr. fra puljen til flytning af Svaneke Børnehus til Mælkebøtten, hvorefter puljen var brugt.

Anlægsregnskaberne vedrørende projektering og ombygningerne på Paradisbakkeskolen og Hans Rømer Skolen er afsluttet i 2022, og udviser samlet set et overskud på 713.566 kr. der er tilgået kassebeholdningen jf. særskilte anlægsregnskaber.

Dette projekt er forankret i Center for Ejendomme og Drift under Natur-, Miljø- og Planudvalget, men sagen fremlægges også for Børne- og Skoleudvalget.

Bilag

Anlægsbevilling til pædagogiske læringsmiljøer på skolerne fase 3 - projektering

Anlægsbevilling til pædagogiske læringsmiljøer på skolerne og madskoler – projektering

Anlægsregnskab for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Svartingedal Skole - byggeri

Anlægsregnskab for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Kongeskærskolen - byggeri

Punkt 13: Anlægsregnskab for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Hans Rømer Skolen – byggeri

17/10712

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Børne- og Skoleudvalget orienteres

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal godkende anlægsregnskabet for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Hans Rømer Skolen – byggeri, idet projektet er afsluttet i regnskab 2022 med et overskud på 118.628 kr. Anlægsbevillingen er godkendt i kommunalbestyrelsen den 25. juni 2020.

Der skal forelægges kommunalbestyrelsen særskilt anlægsregnskab for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr., jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.4.1.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller

- Sagen til orientering i Børne- og Skoleudvalget.

Direktøren indstiller, at:

- anlægsregnskabet for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Hans Rømer Skolen – byggeri godkendes.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 31-01-2023

Orientering givet.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 01-02-2023

Anbefales.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 08-02-2023

Anbefales.

Beslutning Kommunalbestyrelsen den 16-02-2023

Godkendt.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 25. juni 2020 en anlægsbevilling på 11.132.300 kr. til etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Hans Rømer Skolen – byggeri.

Hans Rømer Skolen er den sidste skole af de fire skoler uden for Rønne, som har gennemgået en ombygning, der understøtter elevernes læring og som lever op til folkeskolens intentioner.

Projektet omfattede en opdatering af ventilationen i alle læringsrum for at sikre et godt indeklima, samt en ombygning af fagfløjen, der kunne skabe bedre overblik og sammenhæng mellem rummene og introducere både læringstrapper og fordybelsesrum-i-rum.

Projektet forløb efter tidsplanen og der har ikke været nogen væsentlige uforudsete udgifter. Projektet blev afleveret til tiden således, at skolen kunne tage de nye rum i brug som planlagt.

Økonomiske konsekvenser

Center for Ejendomme og Drift, Ejendomsservice har gennemført projektet i overensstemmelse med projektbeskrivelsen og anlægsbevillingen forelagt kommunalbestyrelsen den 25. juni 2020.

Der er givet en fælles anlægsbevilling til projektering af alle skolebyggerierne.

Det er besluttet, at anlægsbevillingen til projektering og anlægsbevillingerne til selve byggerierne skal ses i sammenhæng i forhold til økonomien. Et eventuelt overskud på projekteringsbevillingen kan dermed anvendes på byggeribevillingerne og omvendt.

Beløb i hele kroner	Forbrug 2020	Forbrug 2021	Forbrug 2022	Samlet forbrug
Håndværkerudgifter	8.749.424 kr.	1.612.122 kr.	187.071 kr.	10.548.617 kr.
Miljøundersøgelser	69.538 kr.	0 kr.	0 kr.	69.538 kr.
Entrepriseforsikring	24.452 kr.	0 kr.	0 kr.	24.452 kr.
Byggetilladelse	6.044 kr.	43.918 kr.	1.890 kr.	51.852 kr.
Øvrige udgifter	111.676 kr.	6.741 kr.	242.723 kr.	361.140 kr.
I alt	8.961.134 kr.	1.662.781 kr.	431.684 kr.	11.055.599 kr.

Beløb i hele kroner	Anlægsbevilling	Rådighedsbeløb*	Samlet forbrug	Overskud
I alt	11.132.300 kr.	11.174.227 kr.	11.055.599 kr.	118.628 kr.

*Beløbet er prisreguleret med 41.927 kr. i forbindelse med budgetoverførslerne fra 2020 til 2022.

Anlægsregnskabet udviser et overskud på 118.628 kr., som er tilgået kassebeholdningen.

Dette projekt er forankret i Center for Ejendomme og Drift under Natur-, Miljø- og Planudvalget, men sagen fremlægges også for Børne- og Skoleudvalget.

Bilag

Anlægsbevilling til etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Hans Rømer Skolen - byggeri

Punkt 14: Budgetvejledning og proces for budget 2024

22/30461

Politisk sagsgang

Økonomi- og Klimaudvalget beslutter

Kommunalbestyrelsen orienteres

Resumé

Økonomi- og Klimaudvalget har ansvaret for at tilrettelægge budgetprocessen, herunder godkende aktiviteter og forudsætninger frem til budgetvedtagelsen. De officielle tidsfrister er, at Økonomi- og Klimaudvalget skal udarbejde et budgetforslag inkl. budgetoverslagsår til kommunalbestyrelsen senest den 15. september. Budgetforslaget skal behandles i kommunalbestyrelsen to gang med mindst 3 ugers mellemrum. Kommunalbestyrelsens 2. behandling skal være senest den 15. oktober. Frister og krav er fastsat i hhv. Kommunestyrelsesloven og af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Økonomi- og Klimaudvalget evaluerede sidste års budgetproces på mødet den 16. november 2022. Økonomi- og Klimaudvalgets ønsker til ændringer i processen er indarbejdet i oplægget, herunder at det er administrationen, der udarbejder spareforslag til kommunalbestyrelsens budgetdrøftelser.

Med denne sag beslutter Økonomi- og Klimaudvalget den overordnede proces for det politiske arbejde med budget 2024.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- budgetprocessen for 2024, som beskrevet i sagsfremstilling og i bilaget ”Budget 2024, Det politiske arbejde i budgetlægningen”, godkendes af Økonomi- og Klimaudvalget.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 08-02-2023

Godkendt idet ansøgningsfristen for eksterne ansøgninger fastsættes til 20. juni i stedet for 1. maj.

Fristen for partiernes forslag og spørgsmål til administrationen fastsættes til 29. juni kl. 12.

Beslutning Kommunalbestyrelsen den 16-02-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Udgangspunktet for budgetlægningen er budgetoverslagsår 2024, som det fremgår af budget 2023. Resultatopgørelsen viser et underskud i 2024 på 94 mio. kr. samt et planlagt kassetræk på 35,7 mio. kr. Dvs. i alt en ubalance på 129,7 mio. kr.

Der er følgende særlige bemærkninger til ubalancen:

- Som udgangspunkt er ubalancen på 94,0 mio. kr. i budget 2024 baseret på første overslagsår i budget 2023. I dette beløb indgår en nettoudgift til anskaffelse af el-busser på 35,7 mio. kr., som er forudsat finansieret af kassen. Det samlede træk på kassebeholdningen er dermed 129,7 mio. kr.
- I udgangspunktet for budget 2024-2026 er forudsat et tilskud som særlig vanskelig stillet kommune efter ansøgning på 35 mio. kr.

Tabel 1: Resultatopgørelse, budget 2023

Mio. kr. - årets priser	BF2023	BO2024	BO2025	BO2026
Indtægter	-3.185,5	-3.227,6	-3.327,1	-3.437,6
Skatter	-1.997,5	-2.021,9	-2.060,9	-2.123,3
Tilskud og udligning	-1.188,0	-1.205,7	-1.266,2	-1.314,3
Driftsvirksomhed	3.136,8	3.236,2	3.351,1	3.467,0
Renter m.v.	-2,2	-2,1	-1,7	-1,3
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	-50,9	6,4	22,3	28,1
Anlægsvirksomhed	62,5	101,9	85,8	29,4
Resultat af det skattefinansierede område	11,5	108,3	108,2	57,5
Det brugerfinansierede område	-5,7	-7,3	-8,9	-10,5
Samlet resultat	5,8	101,1	99,3	47,0
Øvrige poster	-5,8	-7,1	-5,1	27,1
Optagelse af lån	-32,0	-13,0	-10,0	-10,0
Afdrag på lån	44,7	36,5	37,0	36,4
Øvrige balanceforskydninger	21,5	5,1	3,6	0,7
Planlagt finansieret af kassebeholdningen	-40,0	-35,7	-35,7	0,0
Kasseforøgelse (-)/forbrug (+)	0,0	94,0	94,2	74,1

Som det ses i tabel 1 er ubalancen i 2025 stort set den samme som i 2024. Det er således nødvendigt at finde varige løsninger på den strukturelle ubalance i økonomien.

Budgettering af tilskud som særlig vanskelig stillet kommune

I starten af august kan kommunen søge om et særtilskud (tilskud som særlig vanskelig stillet kommune, jf. §16 i Udligningsloven). Svaret på ansøgningen kommer typisk den 1. september, hvilket er meget sent i forhold til hele budgetarbejdet. Det er derfor nødvendigt allerede nu at forholde sig til, hvad vi tror, at kommunen vil modtage i dette tilskud.

Puljen er 350 mio. kr. (2021-pl), og Bornholms Regionskommune har i en årrække modtaget 35 mio. kr. fra puljen efter ansøgning. Sidste år blev puljen hævet ekstraordinært og kommunen modtog 82 mio. kr. til budget 2023.

På baggrund af tidligere år er der indarbejdet en forventning om, at kommunen modtager 35 mio. kr. i 2024 og overslagsårene.

Overordnet beskrivelse af budgetprocessen

Herunder er en kort gengivelse af budgetprocessen, og der henvises til bilaget for at læse mere detaljeret om de enkelte dele, herunder konkrete tidsfrister, opgaver og hvor materiale skal sendes til.

Oplægget til budgetprocessen for 2024 tager udgangspunkt i sidste års proces samt Økonomi- og Klimaudvalgets tilbagemeldinger på mødet den 16. november 2022, hvor processen blev evalueret.

Økonomi- og Klimaudvalget har udtrykt ønske om, at det er administrationen, der udarbejder spareforslag til kommunalbestyrelsens budgetdrøftelser. Administrationen kan også pege på områder, hvor investeringer og udvidelser vil være til gavn for opgaveløsningen og understøtte de politiske strategier. Endelig kan fagudvalgene frem mod sommerferien behandle sager med konsekvenser for økonomien i 2024.

På kommunalbestyrelsens budgetseminar 1 den 22. juni vil der være en gennemgang af spareforslag og øvrige forslag og sager, så kommunalbestyrelsen kender de administrative oplæg inden sommerferien.

På kommunalbestyrelsens budgetseminar 2 den 22. august vil der være en opdateret status på økonomien i 2024 på baggrund af udmelding af skatter og udligning samt status på forventningerne til udgiftssiden.

Budgetforhandlingerne finder sted den 4.-5. september. I drøftelserne kan kommunalbestyrelsen med fordel forholde sig til, hvordan Bornholms Regionskommune kan bidrage til at kommunerne under ét overholder økonomiaftalen, dvs. overholder de fastsatte rammer for service, anlæg og skat. Økonomi- og Klimaudvalget opfordrer kommunalbestyrelsens partigrupper til at fremsende egne budgetforslag inden budgetforhandlinger.

To nye tidsfrister

Der er dele af processen, som er blevet fremrykket sammenlignet med tidligere år. Det gælder fristen for eksterne parter til at indsende en ansøgning, som kan indgå i kommunalbestyrelsens prioriteringer i budget 2024. Fristen er sat til den 1. maj 2023, og en ansøgning skal som minimum indeholde det beløb, der søges om, samt en kort beskrivelse af hvad pengene søges til.

En anden frist som er fremrykket, er fristen for partierne til at bede om administrationens hjælp til at kvalificere egne beregninger, der skal med til budgetforhandlingerne. Fristen er sat til den 1. juni, hvorefter administrationen sender svar og beregninger til den samlede kommunalbestyrelse den 17. august. Det giver administrationen større muligheder for at planlægge arbejdet rundt om sommerferien, som bliver holdt på forskellige tidspunkter.

Budgetmaterialet sendes i høring og til kommentering

Som sædvanlig sendes budgetmaterialet i høring hos de høringsberettigede parter og til kommentering i MED-systemet ad to omgange:

1. Spareforslag og andet relevant budgetmateriale sendes ud den 26. juni med frist den 18. august
2. Nye og ændrede emner fra budgetforhandlingerne sendes ud den 13. september med frist den 27. september

Dialogmøder

Som en del af budgetprocessen holder centre og fagudvalg dialogmøder to gange om året, første gang i maj og anden gang efter budgetvedtagelsen.

Derudover holder HovedMED dialogmøde med kommunalbestyrelsen om generelle arbejds-, personale-, samarbejds- og arbejdsmiljøforhold i kommunen og budgettets konsekvenser for disse.

Dialogmøderne er nærmere beskrevet i budgetvejledningen.

Første- og andenbehandling af budgettet samt frist for ændringsforslag til budgetforslaget

I tidsplanen er der taget højde for fristerne for fremsættelse af budgetforslag og vedtagelse af budgettet.

Økonomi- og Klimaudvalget behandler budgetforslaget den 13. september og fremsender det til to behandlinger i kommunalbestyrelsen.

Kommunalbestyrelsen har 1. behandling af budgettet den 21. september og 2. behandling af budgettet den 12. oktober.

Økonomi- og Klimaudvalget opfordrer derfor til, at kommunalbestyrelsens medlemmer fremsender eventuelle ændringsforslag til budgetforslaget som skriftlige forslag og senest den 29. september 2023 kl. 8. Dette af hensyn til forberedelse af sagen, herunder afstemning, og af hensyn til kommunalbestyrelsens behandling.

Tidsplan

Dato/ periode	Aktør	Beskrivelse af aktivitet
8. februar	ØKU	Sag med budgetproces og budgetvejledning

Dato/ periode	Aktør	Beskrivelse af aktivitet
13. februar	KB	ØKU-sagerne og budgetvejledningen fremsendes til orientering
8. marts	ØKU	Sag om kommunens økonomiske situation i 2024 og beslutning om spareramme
19. april	ØKU	Sag med befolkningsprognose Sag om tilpasninger af budgettet til den demografiske udvikling (demografikorrektioner)
1. maj	Eksterne parter	Frist for eksterne parter til at sende ansøgninger til budget 2024. Ansøgning skal sendes til borgmester og kommunaldirektør og opfylde formkrav jf. afsnit 3.5
maj	Alle udvalg og centre	Dialogmøder mellem udvalg og centre
1. juni	KB	Frist for partierne til at indsende forslag og spørgsmål, der skal beregnes/besvares af administrationen. Beskrivelse af forslag skal sendes til direktionen på mail senest den 1. juni.
Juni	Alle udvalg	Frist for politisk behandling af sager med økonomiske konsekvenser for budget 2024 inden de oversendes til at indgå i budgetdrøftelserne Orientering om administrative spareforslag på det enkelte udvalgsområde
Medio juni		Aftale mellem KL og regeringen om kommunernes økonomi for 2024 forventes klar
22. juni	KB	Budgetseminar 1
26. juni		Spareforslag og øvrige forslag sendes i høring/til kommentering (frist 18. august)
1. juli		Indenrigs- og Sundhedsministeriets udmelding om skatter, tilskud og udligning
17. august	KB	Tilbage melding på beregninger og svar til partierne sendes til kommunalbestyrelsen
18. august	HMU m.fl.	Høringsperioden / udtalelisesperioden slutter
22. august	KB	Budgetseminar 2
22. august	HMU og KB	Dialogmøde mellem HovedMED og kommunalbestyrelsen (HovedMED planlægger)
1. september		Svar på ansøgning om tilskud som særlig vanskelig stillet kommune
2. september	KB	Partierne fremsender deres budgetforslag til Økonomi og Personale samt kommunalbestyrelsen
4.-5. september	KB	Budgetforhandlinger

Dato/ periode	Aktør	Beskrivelse af aktivitet
11. september	Gr.formænd	Evt. gruppeformandsmøde i forligskredsen om budgetforligsemnerne
13. september	HMU m.fl.	Nye og ændrede forslag fra budgetforhandlinger sendes i høring og til kommentering (frist den 27. september)
13. september	ØKU	Sag om budgetkorrektioner til 2024 som følge af lov- og cirkulæreprogrammet mv. Sag om budgetforslaget og oversendelse til kommunalbestyrelsens behandlinger
21. september	KB	1. behandling af budgetforslaget
27. september	HMU m.fl.	Høringsperiode / udtalelisesperiode for nye og ændrede forslag fra budgetforhandlingerne slutter
29. september	KB	Frist for ændringsforslag kl. 8
September	Borgmester	Borgmestermøde i KL-regi
12. oktober	KB	2. behandling af budgettet
Nov-dec.	Alle udvalg	Dialogmøder mellem udvalg og centre om det vedtagne budget

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling til KB 16.2.2023

Økonomi- og Klimaudvalget behandlede oplæg til budget 2024 på mødet den 8. februar 2023.

Der var to ændringer af tidsfrister:

- fristen for eksterne parter, der vil indsende en ansøgning til budget 2024 er den 20. juni 2023
- fristen for partierne til at indsende spørgsmål og forslag, der skal kvalificeres af administrationen er den 29. juni 2023 kl. 12.

Tidsplanen for det politiske arbejde er som vist herunder. Der henvises til bilag 2 for en beskrivelse af aktiviteter, opgaver og præmisser for budget 2024.

Dato/ periode	Aktør	Beskrivelse af aktivitet
8. februar	ØKU	Sag med budgetproces og budgetvejledning Sag om kommunens økonomiske situation i 2024 og beslutning om spareramme

Dato/ periode	Aktør	Beskrivelse af aktivitet
13. februar	KB	ØKU-sagerne og budgetvejledningen fremsendes til orientering
8. marts	ØKU	Sag om kommunens økonomiske situation i 2024 og beslutning om spareramme
19. april	ØKU	Sag med befolkningsprognose Sag om tilpasninger af budgettet til den demografiske udvikling (demografikorrektioner)
maj	Alle udvalg og centre	Dialogmøder mellem udvalg og centre
Juni	Alle udvalg	Frist for politisk behandling af sager med økonomiske konsekvenser for budget 2024 inden de oversendes til at indgå i budgetdrøftelserne Orientering om administrative spareforslag på det enkelte udvalgsområde
Medio juni		Aftale mellem KL og regeringen om kommunernes økonomi for 2024 forventes klar
20. juni	Eksterne parter	Frist for eksterne parter til at sende ansøgninger til budget 2024. Ansøgning skal sendes til borgmester og kommunaldirektør og opfylde formkrav jf. afsnit 3.5
22. juni	KB	Budgetseminar 1
26. juni		Spareforslag og øvrige forslag sendes i høring/til kommentering (frist 18. august)
29. juni kl. 12	KB	Frist for partierne til at indsende forslag og spørgsmål, der skal beregnes/besvares af administrationen. Beskrivelse af forslag skal sendes til direktionen på mail senest den 29. juni.
1. juli		Indenrigs- og Sundhedsministeriets udmelding om skatter, tilskud og udligning
17. august	KB	Tilbage melding på beregninger og svar til partierne sendes til kommunalbestyrelsen
18. august	HMU m.fl.	Høringsperioden / udtalelisesperioden slutter
22. august	KB	Budgetseminar 2
22. august	HMU og KB	Dialogmøde mellem HovedMED og kommunalbestyrelsen (HovedMED planlægger)
1. september		Svar på ansøgning om tilskud som særlig vanskelig stillet kommune
2. september	KB	Partierne fremsender deres budgetforslag til Økonomi og Personale samt kommunalbestyrelsen
4.-5. september	KB	Budgetforhandlinger

Dato/ periode	Aktør	Beskrivelse af aktivitet
11. september	Gr.formænd	Evt. gruppeformandsmøde i forligskredsen om budgetforligsemnerne
13. september	HMU m.fl.	Nye og ændrede forslag fra budgetforhandlinger sendes i høring og til kommentering (frist den 27. september)
13. september	ØKU	Sag om budgetkorrektioner til 2024 som følge af lov- og cirkulæreprogrammet mv. Sag om budgetforslaget og oversendelse til kommunalbestyrelsens behandlinger
21. september	KB	1. behandling af budgetforslaget
27. september	HMU m.fl.	Høringsperiode / udtalelisesperiode for nye og ændrede forslag fra budgetforhandlingerne slutter
29. september	KB	Frist for ændringsforslag kl. 8
September	Borgmester	Borgmestermøde i KL-regi
12. oktober	KB	2. behandling af budgettet
Nov-dec.	Alle udvalg	Dialogmøder mellem udvalg og centre om det vedtagne budget

Bilag

Budgetvejledning 2024 politisk proces_Bilag til ØKU den 08.02.2023

Budgetvejledning 2024 politisk proces_Inkl. ØKU-beslutning den 08.02.2023

Punkt 15: Bornholms Ældreråd - Vedtægtsændring

23/110

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal godkende en vedtægtsændring for Bornholms Ældreråd, således at den koordinerende gruppe under ældrerådet nedlægges. Mødefrekvensen i Følgegruppen for kultur, teknik og miljø reduceres med 50 %, til 5 årlige møder, dette implementeres efterfølgende i forretningsordenen for Bornholms Ældreråd.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller til kommunalbestyrelsen,

- At udkast til ændret vedtægt for Bornholms Ældreråd godkendes

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 30-01-2023

Godkendt.

Beslutning Kommunalbestyrelsen den 16-02-2023

Godkendt.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har i forbindelse med budget 2023 vedtaget en rammebesparelse for Bornholms Ældreråd på 99.052 kr.

Bornholms Ældreråd godkendte på møde 12.12.2022 et budget for 2023, der imødekommer rammebesparelsen og hvor der er indarbejdet besparelser på diverse udgiftsposter, herunder blev det godkendt a) at den koordinerende gruppe under ældrerådet nedlægges, samt b) at mødefrekvensen i Følgegruppen for kultur, teknik og miljø reduceres med 50 %, til 5 årlige møder.

Besparelsen under a og b indeholder en besparelse på diæter, befordringsgodtgørelse og forplejning.

Økonomiske konsekvenser

Der er i kommunens budget for 2023 afsat 165.893 kr. til Bornholms Ældreråd.

Således er Bornholms Ældreråds budget for 2023 reduceret med 99.052 kr. (2023 – priser).

De enkelte reducerede udgiftsposter ses af ”Budget 2023 for Bornholms Ældreråd”, lagt som bilag.

Bilag

Udkast til vedtægt

Ældreråd budget 2023

Punkt 16: Orientering fra formanden

Der blev orienteret om følgende:

- Der har været temamøde for KB om energiøen og planlægges et borgermøde om samme emne den 30. marts.
- Nexø Havn, Businesscenter Bornholm og Offshorecenter Bornholm har arrangeret en studietur til Vordingborg.
- Rønne Havn har planlagt ny studietur i marts vedr. P2X til Sønderborg.
- Hendes Majestæt Dronningen besøger Bornholm i starten af juni.

Punkt 17: Lukket: Lukket sag: Anlægsbevilling til indretning af mødelokaler i Dams Gård til midlertidig brug

23/450

Godkendt.

Punkt 18: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til kabellægning af gadebelysning i Nexø i 2023

23/1272

Godkendt.

Punkt 19: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til reovering af omklædnings- og badefaciliteter i Rønne Idrætshal

23/369

Godkendt.

Punkt 20: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til reovering af boliger og ventilationsanlæg på Plejehjemmet Toftegården

22/7442

Godkendt.

Punkt 21: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til udskiftning af den resterende del af vinduerne på Ullasvej 23 og 15-17 i Rønne, etape 3

22/16982

Godkendt.

Punkt 22: Lukket: Lukket punkt: Ophævelse af reservation til børnehus på Pileløkken i Allinge

22/26909

Godkendt.

Punkt 23: Lukket: Lukket punkt: Fire nye brandkøretøjer og finansiering af merudgifter

22/3297

Godkendt.